

DOMOVINA

Izhaja 5., 15. in 25. dan vsakega meseca. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje vsakokrat po 10 kr. od garmond-vrste. Velja za celo leto 2 gid., za pol leta 1 gid., za četrt leta 50 kr. **Naročnina naj se pošilja: Upravništvu „Domovine“ v Celji.**

O našem narodnem razvoju.

Naš narod je žal jako pozno nastopil na oder političnega življenja. Krive temu pa so bile sila neugodne naše razmere. In kdo bi se pač bil potegoval za naše narodne pravice? Pri drugih narodih se je borilo plemstvo za svoje in pravice svojega naroda z mogočnim svojim vplivom, borili so se tudi drugi v javnem življenju znameniti slojevi, borilo se je trgovstvo, borilo obrtništvo. In ko se je z letom 1848. začelo prosto gibanje političnega in narodnega življenja, imeli so drugi narodi osobito Nemci že na mestu vse svoje delavce, ki so izkoriščali svobodo svojemu rodu. Tu je delalo plemstvo, trgovstvo in obrtništvo. Vsi ti javni slojevi, kar jih je bilo med nami, bili so Nemci. In namesto, da bi storili kaj za nas, delali so proti nam, mi pa smo jih za to prav dobro — redili. Nemško ali bolj pomenčeno plemstvo, trgovstvo in obrtništvo nam je odvzelo gospodarstvo v trgih in mestih, in še danes ni prišel Slovenec v svoji hiši, v svojih trgih in mestih do gospodarstva.

Vse kar je imel narod slovenski postaviti v javno življenje, si edini ti slovenski kmet. A naše ljudstvo, naše kmetstvo ni umelo vrednosti in potrebnosti javnega političnega življenja. K sreči pa je pošiljal narod slovenski svoje sine rad v šole, in si tako vzgojil voditelje in učitelje narodnemu življenju, vzgojil si je slovenske duhovnike in posvetne veljake, ki so poznali težnje in krivice naše, ki so podučili svoj narod, ktera pot ga vodi do narodne zmage in narodnih pravic. In slovenski narod je umel svoje sinove voditelje, ter se zbiral in družil v gostih trumah krog njih, da v taborih, shodih in pri volitvah na glas pove svetu, da rad daje državi kar je

državnega, da rad prevzame državne dolžnosti v gmotnem in krvnem davku, a za to pa tudi zahteva vse svoje pravice. In tukaj se je živo pokazalo, da se ne da prezreti glas zastopnikov, za katerimi stoji združena soglasna ogromna narodna množica.

Vendar vsaka pravica, katero je izterjal narod slovenski od svoje države kot stari dolg, stala nas je težkega truda, težkega napora. V mnogih slučajih in težnjah smo pravi pasterki naši državi. Kaj je temu krivo? V prvi vrsti volilni red. Volilna pravica je narodom glavni in najznamenitejši odplatek za vse dolžnosti v krvi in davku. Volilno pravico pa daje naša država posameznim skupinam, skupini plemškega velikoposestva, skupini trgovcev, obrtnikov in kmetiki skupini. Vsi ti slojevi so za državo znamenitega bistvenega pomena. Če gledamo Slovenci v tem oziru na sebe, vidimo, da nimamo skupine plemstva, nimamo skupine trgovcev, ne obrtnikov, samo v kmečki skupini smo zastopani, in sicer še tu popolnoma neprimerno zastopani gledé na dolžnosti, ktere nam nalaga država. Drugi narodi se borijo za svoje pravice v vseh štirih skupinah. Naravno je za to, da vse skupine v složenem postopanju lažje kaj dosežejo, kakor naša edina kmetiska. Druge skupine pa, kolikor jih je med nami, odločno nasprotujejo našim težnjam in jih ovirajo z vsemi močmi in sredstvi. Hvala Bogu, da je steber na katerem sloni napredek in blagor našega naroda, naše kmetstvo vrlo in zavedno, žal, da ne brez izjeme. Mnogokteri Slovenec, kmet, tržan ali meščan se da vjeti v nastavljene mreže naših ljutih nasprotnikov, in tako podira in ovira naš narodni razvoj, ovira tako rekoč svoje gospodarstvo, namesto da bi ga podpiral.

Prva potreba, prvi korak, ki nas vodi do veljave naše narodnosti, do naših pravic, je zavednost slehernega Slovenca. Kdor je Slovenec, bodi si svest svoje narodnosti, bodi ponosen, da te je rodila slovenska mati, katero častiti in ljubiti ti veleva um in srce, ti veleva nebo. Kdor je Slovenec poštenjak, bodi si svest svoje dolžnosti, delati v korist svojega rodu povsod in vselej.

Omenili smo že, da je naše narodno napredovanje tudi zato tako težavno, ker nimamo svojega plemstva, ne svojih trgovcev, ne svojih obrtnikov.

Pridobiti in ustvariti si plemstvo, ni v naših močeh. Lahko pa je mogoče ustvariti si narodno trgovstvo in narodno obrtništvo; a tukaj mnogo greši naš narod. Veliko število naših mladenčev dajo Slovenci v šole, a za trgovino in obrtništvo odbero navadno takega, ki za gimnazijo nima sposobnosti. In vendar zahteva dandanes trgovstvo in obrtništvo najboljše glave! Vendar je trgovstvo in obrtništvo glavni vir blagostanja.

Zatoraj je naša prva potreba, da skrbimo za narodno trgovstvo in obrtništvo, treba je, da tej stroki posvetimo najboljše moči. Tako se bomo otresli tujega vpliva, tako bomo ohranili glavni vir blagostanja svojemu narodu, tako bomo s svojim trgovstvom in obrtništvom tem zdatneje in vspešneje zahtevali narodne naše pravice. Zakaj bi Slovenec ne bil veliki trgovec, veliki obrtnik podjetnik, zakaj bi si Slovenec ne smel pridobiti bogastva, ampak ga prepustiti samo našim nasprotnikom. Vendar slabe moči vzgajati za te stanove, se pravi samemu sebi škodovati, samega sebe ugonobiti. Neizurjeni, nevešči, nepodjetni trgovci ne morejo prosperovati,

LISTEK.

Slovenci v severnih Alpah.

Spomin na potovanje od Lajte do Rena. (Berilo Igo Kaš-a, v slovenskem klubu na Dunaji, dne 15. grudna leta 1894.)

Pred nekoliko leti govoril sem na tem mestu šaljivo in resno o ostalinah slovenskih naselbin okoli Dunaja. Prečital sem tudi mnogo knjig o tej stvari govorečih, posebno pa Kaemmelna, ki piše o naselitvi Nemcev v gornjem in spodnjem avstrijskem kraju v dvanajstem in trinajstem stoletji. In pri mojih šetnjah po gorovji dunajskem prepričal sem se, da hodim po nekedar slovenskih tleh, prepričal sem se, da so Slovenci nekedar obdelevali to zemljo, kjer nas zdaj tujce zovejo, rekoč: Mi smo bili prvi na teh tleh, in vi ste se priklatili!

Kolikokrat sem si mislil, od kod neki ta imena, ona celó nenemška imena za raznotere reke, potoke, gore, doline itd. Od kod? So jih Nemci si izmislili, — ker sami — tako „barbarskih“ imen dati niso mogli — ka-li?

No, to ni težko odločiti: Imena so slovenska, — v nemškem načinu prestrojena, ali ne takó navidno slabo, kakor so nemški činovniki prestrojili n. pr. Vojniki v Hohenegg, Konjice v

Gonobitz, Vitanje v Weitenstein in tisoč drugih v nebó vpijočih grdob . . . Ona imena spremenila so se v teku mnogih let organično v današnjo obliko, iz ktere lahko najdemo nekedarjo izvirno snov.

Na potovanji od Novega mesta dunajskega proti večeru, — skoro ob meji med severnimi in srednjimi Alpami, presenetilo me je dostikrat imé kake gore ali kakega potoka, — imé, koje ljudski govor povse drugače izgovarja, kakor je pisano, — imé, ki mi je na prvi hip vzbudilo misel: ti si slovenske korenine. In kar je najvažnejše, imé se strinja z okolnostmi; — to hoče reči — kakoršni okraj, takošno imé. . .

Kolikokrat sem dejal g. ravnatelju Schleiferju, s katerim sem pregazil gorovje od Lajte do Rena: Čuj! čisto slovensko imé — in glej! — kar nama kaže imé, kaže nama tudi zemljišče! — In enkrat sem iz gornjega Štajerja pisal prijatelju D. Hribarju: „Iz nekedar slovenskih krajin srčne pozdrave vam v domovini. (V Osólji 11. avgusta 1894).“

Seveda, enkrat podneten, prežal sem na vsako priliko in pojasnoval sem vsa imena po mojem mnenji. In ravno v tem načinu hočem danes nekoliko objaviti, kakor sem videl in čul in čutil! — Saj nečemo drugega govoriti, nego o spominih; — in mislim in nadejam se, da

bode vsaj polovica po dokazih opravičena. Pa ker jaz subjektivno sodim, naj objektivno sodijo veščaki. —

Potovala sva od Novega mesta dunajskega preko Kloktnice (Gloggnitz) po dolini Ševarice dalje in dalje med gorovjem, vseskozi slovenskih imen, o katerih sem že enkrat govoril v „Ostalinah nekedar slovenskih naselbin okoli Dunaja.“ Mimo Marije celjske ob Solici (Salca) dospeje se do Admonta, kjer naju je tudi neki gospod pri odhodu v slovenščini pozdravil. To je bila prva trdnjava prihajajočih Nemcev v slovenskem gorovji. Od te trdnjave so jih pridobili dobremu katoličanstvu in jih uklanjali nemštvu.

Okoli Admonta stara imena še sedaj govoré o prošlih časih. V okolici vzdigujejo se Plešivrh, Posruk, Gasek na severu, in Plašnik na jugu do Solčave — zvane danes Selzthal. Od Ljučne do Jarnika prostira se močvirna ravnina Aniže-reke; — mikrenemo desno pod Krivnik (Grimming). Srečali smo še popreje selo v Vršah (Wörschach) in dospejemo v Klahovo, blizo kterelega sela se nahaja še neka stareja naselbina — Daublitz — Toplice.

Ne daleko od todi pritečeta dva potoka, ena Solica in Grobnik (Gröbning). Prvi večer nisem si mogel pojasniti ime Krivnik, — koje ondanji ljudje izgovarjajo kakor Kriwing; ali drugi

s tujo konkurenco, pridejo sami v škodo in narodu samemu niso na čast.

Slovenski narod ne zna čislati in ceniti trgovskega in obrtniškega stanu, za to pa je tem večja naša dolžnost, skrbeti za trgovinski in obrtniški naraščaj.

Lepo je, da imamo svoje duhovnike, pravnike, učitelje, potrebno pa je tudi da si vzgojimo trgovce, obrtnike in osobito tudi tehnike inženere, katerih mesta nam sedaj zavzemajo tujci v našo lastno škodo.

Kako je s slovenstvom na naši štajerski slovensko-nemški meji.

Kar je Slovencev na Štajerskem pod mariborsko škofijo, kar jih spada pod celjsko okrožno sodišče, za te Slovence se nam ni veliko bati; kajti v župnije te vladikovine se ne bodo pošiljali duhovniki, kateri bi ne bili slovenščine zmožni. Za bližino bodočnost se nam menda tudi tega ni bati, da bi se k sodnijam, pod celjsko okrožno sodišče spadajočim, pošiljali uradniki, slovenščine nezmožni. Večjo skrb moramo imeti Slovenci za tiste župnije, katere spadajo že pod sekovsko škofijo ali pod graško deželno sodnijo, ali oboje. Duhovske gosposke sicer tudi v Gradci menda še pripoznajo, da imajo v svoji škofiji Slovence, in se na nje morebiti tudi nekoliko še ozirajo. Deželna sodnija v Gradci pa je znabiti že več kakor v enem slučaju se izjavila, da v njenem področju ni slovenščina deželni jezik. Te okolščine nalagajo slovenskim domoljubom skrb, da se včasih ozirajo na te svoje rojake ob mejah. To skrb jim nalagajo tudi te neugodne razmere, da imajo ti naši bratje večinoma le nemške šole, in da prežena te Slovence „šulferein“, „Sudmarka“ in nemške Raiffeisenove posojilnice. — Pod nemško cmureško sodnijo, pa vendar še pod mariborsko vladikovino spadajo: Sv. Ana na Krembergu, Marija Snežna na Veliki, Sladka gora (?) V teh župnijah je že nekaj Nemcev in ponemčenih Slovencev. Šole so slovensko-nemške, na Sladki gori pa čisto nemška, čeravno se je v poslednji župniji l. 1890 še veliko Slovencev naštel, in je v šoli $\frac{1}{2}$ otrok slovenske narodnosti. Slovenstvo pri Sv. Ani in pri Mariji Snežni ne peša; temu je dokaz število udov družbe sv. Mohorja, ki je v obeh krajih v 10 letih precej narastlo; n. pr. pri Sv. Ani od 62 (l. 1884) 102 (l. 1894) uda; pri Mariji Snežni pa od 39 na 56 udov. Slabo je za Slovence v župniji Sladka gora, kjer ne šteje vrla naša družba nobenega uda.*)

Slovenci bivajo tudi v radgonskem sodnijskem okraji; kjer pa spadajo vse vasi in župnije že pod graško vladikovino. Število Slovencev je

*) Število Slovencev se v cmureškem okraju v 10 letih ni zmanjšalo, marveč se je Slovencev še nekoliko več naštel. Leta 1880 jih je bilo 2389, l. 1890 pa 2549.

dan sem videl, da je gorovje res v treh velikih na jug izbočenih polokrogih zakrivljeno, ter imenu ni odreči pomena.

Ali dalje med gorovjem vodi pot, mimo sela Zauchen — gotovo ni nemško ime — do Kainischa — konjišča. Da je bilo v tem kraju nekaj posebnega, nekaj zasebnega, to pričata dve seli izvan okraja; prvo se zove izvan konjišča (ausser Kainisch) drugo pod konjiščem (untern sic! Kainisch). Od tega sela ni daleko do Osolja (Aussee). Da nemško ime ne meri na kako jezero, to je očitno, kajti do bližnjega jezera je skoro uro hodá — in samo osoljsko jezero, blizu kterega so soline, se zovejo Ausseer-see — osoljsko jezero (ne pa Aus-see.)

Okolo tega jezera so višine, katerih imena ni moči drugače nego slovenski tolmačiti: Pečina (Pötschenhöhe) Tresna (Tressenstein) Zlojim (Zlaim), reke Travne (Traun) in nad Grundelskim jezerom, 2 kilometra dolgo topliško jezero: Toplitzsee.

Ob Travnici pride se zdaj do hallstadtskega jezera, znanega po starodavnih naselbinah. Na jugu strmi gora Hirlac, na večeru Plešna. Ob teh gorovjih bojevali so se nekdanji prebivalci zaradi solin, ki se nahajajo še danes na južnem kraju Plešne. Da je bilo ono gorovje nekdanj obljudeno, priča nam marsikaj, posebno pa veli-

je sicer ostalo v desetih letih precej nespremenjeno, kajti leta 1880 so jih naštel 1422 in l. 1890 pa 1436. Tudi družba sv. Mohorja šteje v župniji radgonski 92 udov (l. 1884 le 46) in v župniji v Apačah 16 (l. 1884 le 10); toda šole, v katere morajo ti Slovenci svoje otroke pošiljati, so čisto nemške, in učitelji Nemci ali nemškutarji. V Apačah je $\frac{1}{4}$ slovenskih otrok, a nihče se na njih materinski jezik ne ozira; v šoli za radgonsko okolico je pa $\frac{3}{4}$ Slovencev, in vendar je ta učilnica čisto nemška.

Veliko Slovencev je v arveškem sodnijskem okraju (okrajno glavarstvo lipniško); leta 1880 so jih naštel 1852, leta 1890 pa celó 2713. Tukaj so fare Sv. Duh in Kaplja; slednja je skoro čisto slovenska; kajti poleg 1185 Slovencev je bilo leta 1890 le 119 Nemcev; šola je slov.-nemška. Narodna zavest se pa vendar tukaj ne krepča več; kajti l. 1884 je imela družba sv. Mohora tukaj 42, l. 1894 pa le 41 udov. Fara Sv. Duh ima menda že polovico Nemcev, šola je slov.-nemška, narodna zavest se pa menda krepča, kajti l. 1884 se je v tej župniji štelo le 23 udov, l. 1894 pa 51 udov te naše prekristne družbe. Zelo slabo je za Slovence preskrbljeno v tem okraju v Lučanah. Tukaj je morebiti še $\frac{3}{4}$ Slovencev, vsaj med šolskimi otroci jih je toliko slovenske narodnosti. Ker je pa trg skoro čisto ponemčen in se je kot posebna občina ustanovil, zato ima žali Bog čisto nemško šolo. Slovenska narodna zavest tukaj peša; leta 1884 se je štelo v tej župniji še 20 udov, leta 1894 pa samo 15 udov družbe sv. Mohorja. Še slabše se godi tisti peščici Slovencev, kateri so v lipniškem sodnijskem okraju, namreč v župnijah Spielfeld in Gomilica. Šole v teh krajih so že čisto nemške, čeravno ste v Spielfeldu dve petini slovenskih otrok in v Račah (Gomiliška župnija) ena desetinka. Slovencev v teh župnijah pri ljudskem štetju žali Bog nič več v poštev ne jemljejo, narodna zavest je zaspala in za slovensko knjigo se nihče več ne briga. Zato si družba sv. Mohora v teh krajih ni mogla več udov pridobiti in štela jih je leta 1894 v obeh župnijah le 8 udov.

To nam daje mnogo misliti in treba bode na vsak način kaj storiti, da nam ne zgine v valovji tujstva toliko naroda.

Celjske novice.

(Denarni zavodi v Celju.) V zadnji številki „Domovine“ smo naveli iz računov celjske mestne (tako imenovane „nemške“) hranilnice zneske čistega dobička, katerega je imel v zadnjih letih ta denarni zavod. Videli smo, kako ima ista od leta do leta manje čistega dobička, da je toraj v tem oziru nastopila, nekako rakovo pot. Danes hočemo te številke navesti še enkrat, ter jih primerjati s čistim dobičkom, katerega ste napravili „Južno štajerska hranilnica v Celju“ in pa „Posojilnica v Celju“. Čisti dobiček:

kansko grobišče nad Strupom, kjer so skoro do 30.000 okostij po grobovih našli. Na Hirlacu pa je neki stari pred dvema leti našel mēdeni meč, ki je skoro neoškodovan in morebiti že tri tisoč let ležal med pečinami. Obrežje jezera v tem času niso bila obseljena, saj še današnji Hallstadt mučno najde prostora za svoje hiše, ki po pečinah vise, kakor lastovična gnjezda. Po gorovji so pa živeli ljudje se svojimi govedi in ovcami, in po gorovji so se borili za one kraje, kjer se nahaja sol, Kelti in Germani in Slaveni v najstarejših časih. —

Ob jezeru vodi pot proti severu do Kozove otline (Gosauhals), in po tej med krasnimi šumami do Kozove doline, v kteri se šteje — do tri sto hiš — na uro hoda, — vse zasebne in jedna od druge oddaljene, kakor da bi se sosed bal sosedu.

Ali od tod se vzdiguje cesta na predel Gschütt, kjer počenja ozka dolina „Ruše“ — (Ruhgbach) polna ruševin, apnenčevih pečin, v kterih se nahajajo okamneli polži in druge istovrstne živali, in iz kterih izdelujejo kaj krasne spomine za potnike (se ve da jih mora vsak drago plačati!

Na severu vidi se planina Tabor, na drugoj strani Blatek, in preko sela Abtenau prispeje se do Golnika na reki Salzach (Solčava). Neka

a) mestne celjske hranilnice: leta 1891 gl. 25.667-12, leta 1892 gl. 21.383-27, leta 1893 gl. 17.128-72, leta 1894 gl. 12.995-93 $\frac{1}{2}$, b) „Južnoštajerska hranilnica v Celju“ leta 1891 gl. 3.938-42 $\frac{1}{2}$, leta 1892 gl. 5.313-21 $\frac{1}{2}$, leta 1893 gl. 8.295-13, leta 1894 gl. 8.266, c) „Posojilnica v Celju“ l. 1891 gl. 10.745-77, leta 1892 gl. 12.528-53, leta 1893 gl. 13.834-74, leta 1894 gl. 15.173-78. „Posojilnica“ in „Južnoštajerska hranilnica“ ste toraj imeli čistega dobička: leta 1891 gl. 14.684-19 $\frac{1}{2}$, leta 1892 gl. 17.841-74 $\frac{1}{2}$, leta 1893 gl. 22.039-87, leta 1894 gl. 23.439-78. Iz tega toraj vidimo, kako se „Južnoštajerska hranilnica“ in „Posojilnica“ lepo razvijata in veselo napredujeta. Čisti dobiček množi se od leta do leta, ter je samo v preteklem letu dosegel 23.439 gl. 78 kr., toraj malo manj kot 2krat več, kakor ga je izkazala mestna celjska hranilnica.

(Važno za nova društva.) Finančno ministertvo je odločilo, da se morajo prošnje ali naznanila o novih društvih kolekovati s 50 kr. Priložena pravila se kolekujejo po 15 kr. na vsako polo. Priložiti se mora pa še kolek za 1 gl. za prvo polo, oziroma kolek po 50 kr. za vsako naslednje polo tistih pravil, na katera pride vladno dovoljenje za novo društvo. Ako se pa društvo ne dovoli, vrne se dotični kolek za 1 gl., oziroma še oni po 50 kr.

(Odlikovanje.) Presvitli cesar je dovolil doktorandu prava g. Ivanu Žolgar, konceptnemu praktikantu pri namestništvu v Gradci in artilerijskemu poročniku v rezervi, promocijo sub auspitiis imperatoris. Čestitamo!

(Bismarkovanje.) Nemški nacionalci bismarkovci delajo na vse kriplje za proslavo Bismarkovo. Znano je, da mu poklonijo štajerski bismarkovci dragocen pokal, na katerem sta zapisana — zaradi večjega pristnega grmanstva tudi Slov. Gradec in Slov. Bistrica. No dobro! Začudenje pa je vzbudilo v javnem mnenju, da so se tudi vseučilišni profesorji v Inomostu dali vloviti za Bismarkovo proslavljanje in so podpisali dotično okrožnico. Vendar so se ti gospodje premislili in spametovali ter preklicali svoje podpise. Nekateri pravijo za to, ker se niso hoteli dati zlorabljeni za protiavstrijsko demonstracijo bismarkovcev; drugi pa pravijo „da so ti vseučilišni profesorji preklicali svoje sodelovanje na višji miglaj! Bodi si temu kakor hoti, toliko je gotovo, da z Bismarkovim bogovanjem ni vse tako v redu, kakor bi radi naši bismarkovci. Nemški konservativci so pisali, da bodo dali o priliki Bismarkovega proslavljanja služiti črne maše zadušnice, za vse avstrijske bojnice, ki so leta 1866. po Bismarkovi krivdi močili bojno polje s svojo krvjo in jo pokrivali s svojimi trupli. Da so tudi naši Celjani goreči in vneti slavitelji trolasnega Bismarka, temu se ni čuditi, ko imajo tudi izvan Avstrije — gotovo v Bismarkovi bližini svoj dom. Vredno pa je omeniti, da

sela, ki spominjajo na našo domačijo naj omenim: Severno od Golnika (Golling) Jelova (Kellau), Berek, v Tonah, v Grbah (Grubah dalje Vigaun (Bignje), dalje Weidach (v Vitah), Storah v Štorah in že blizu Solnograda Parsch in Gojsni breg (Gaisberg).

Med Solnogradom in hallstadtskim jezerom najdemo množino krajev, katerih imena pač za zdaj ne morem tolmačiti, katerim pa se vidi, da niso nemška niti keltska, katerim se naprotiv vidi, da so slovenske korenine, samó organično nekako prestrojena kakor Vranek (Bruneck) Tratno (Trattenberg) Krnjevo (Krinau-Sattel) — Fuschel-See, Talga, Taber, Pitschenberg i. dr.

Ali podajmo se od Solnograda proti večeru — ob meji med severnimi in srednjimi Alpami. — Mimo Golnika vodi cesta najprej proti jugu v krajino, zvano danes Ponggau — slovenska Ponikva. Staro selo onde je Št. Janž — proti vzhodu Ogrinje, Wagnein. Cesta krene proti večeru; ali proti jugu skoz strašanske otline, po kterih šumi in gromi divji potok, pelje pot na visoke planine Tavrinske proti jugu, in sicer pod lednikom „Plešnica“, Pleschnitz proti Malnici, mimo Loš na Beljak. Druga pot vodi po gostinjski dolini (Gasteiner-Thal) najprej v Gostinje potem na južno zapadno stran preko velikanskih planin v Kolm-Saigurn (Opazko ima Bädcker: windisch:

bo — kakor je glas — pri dotični Bismarkovi slovesnosti govoril slavnostni govor — sodnik slovenskega ljudstva, znani naš prijatelj c. kr. adjunkt Wokaun. Gospodje vseučilišni profesorji inomoški so kakor omenjeno — svoje sodelovanje preklical; dr. E. Wokaun pa bo v kljub in nalašč temu tem znamenitnejši slavni govor govoril — saj on vendar ni vseučilišni profesor.

(Slovenščino je zopet enkrat posebno častila) iz Celja pobegla „vahterica“. Da vrednost slovenščine pokaže v pravi luči, dokazuje, da nam rabi za nemško besedo Abenteuer, beseda „večerna jajca“. Nazadnje pa res ni nemogoče, da bi se ne bila rabila ta beseda. Saj smo mnogokrat čitali „seveda“ novoslovensko besedo, „osem dati“ za achtgeben, „okol prinesiti“, za umbringen, „okolstave“ za Umstände — zakaj bi se potem ne moglo glasiti za mimogrede pristno nemško besedo Abenteuer — „večerna jajca“. Začuden bo vprašal bralec, kje neki se je kaj takega čitalo? Znani „Kmetijski prijatelj“ po domače „Celjski butel“, plemeniti sin plemenite „vahterice“ je spravljaj takega blaga na beli svet, kolikor ga je hotel. In če pomislimo, da spada ta list tudi med slovensko slovstvo, — vsaj je zaznamovan v dotični matičini bibliografiji — potem bode pač vsakdo prepričan, da ima „vahterica“ popolnoma prav v svoji „oceni“.

(Celjske vsporednice) še vedno nimajo miru. Nemški lažilisti z velikim veseljem pišejo, da se je sreča glede preosnove celjske gimnazije oziroma glede ustanovitve nove spodnje gimnazije za Slovence na slabo obrnila. Vidi se pred vsem iz tega prozorna želja naših nasprotnikov. Mi bi lahko popolnoma molčali za zdaj v tej zadevi, vendar je pri tem vednem vrišču naša dolžnost, da označimo resnično stališče. Položaj je za nas nespremenjen. Da bi nam odpovedali konservativci svojo naklonjenost, je samo pobožna izmišljotina. Značilno je samo, da je po nemških trobilih začel pisati praktični šolnik, da je baje celjska pripravnica bolj — za Nemce, kakor za Slovence. Pri tem se dela, kakor da ga je smatrati Bog ve kako resnega. Pa Bog že ve — če drugi ne — zakaj je praktičen tak praktični šolnik, ki je nekdaš navduševal slovenske svoje učence za slovenske narodne svetinje, sedaj pa piše praktične članke za praktičnost praktične pripravnice na gimnaziji v Celji — zares občudovanja vreden praktičen človek.

(Doktorjem vsega zdravilstva) bil je dne 18. t. m. promoviran g. Julius Friedrich, sin znane narodne obitelji v Mirazanu pri Petrovčah. Čestiatmo!

(Sokolski večer celjskega „Sokola“) vršil se bode v nedeljo, dne 24. marca v prostorih „Narodne čitalnice“ v Celji. Predstavljal se bo priljubljena gledališka igra „Županova Micika“. Nastopila pa bodeta tudi klub atletov in tamburaški zbor. Mnogostranski vzpored obeta lep večer. Začetek je ob 8. uri zvečer. Določena

das Haus hinterm Berge, Kolm za goroj. In ta gora je zopet ledenik Zirknitz (Crknica). Ali pustimo srednje Alpe, kjer na južni strani nepregaznih ledenih in sneženih velikánov daleko v Tirol leže sela slovenskih imen, ali imen, ki značijo, da so ondi kedaj živeli Slovenci n. pr. ledenik Tabernice (Tabernitz) Döllach, Windisch-Matrei, Zedlach, Bojowach, Wetzlach, Pregratten in množina drugih. Poglejmo tedaj na levi breg Solčave. — Pod bregom Vrbasom (Urpass) v mali dolini cerkvice sv. Vida, dalje po gorah Gošče (Gassen) in cela krajina zove se Pinzgau ali Bindschgau, to je: Windischgau, ki se prostira ob Solčavi do Ina.

Krasno je jezero celjsko, na kojega vzhodnem bregu čepi stari grad Kotlinje (Ködtling). Od vseh krajev je obmejen z zelenim obrežjem, za katerim se vzdigujejo do temnih oblakov snežni ali pa goli velikani. Posebno veličastno pa se vidi na daljnem potu proti severu razrito pečevito pogorje: „Kamnito morje“ in dalje v kraji „Gora večnega snega“.

Zapustili smo Solčavo; mimo globokega jezera in prijaznega ob njem sela, hitimo proti severu po lepi dolinici, koje vode pa blizo jezera še v ravnini — nakrat krenejo na nasprotno stran, da sem se kar začudil, ker sem mislil, da je prvi veliki potok, do katerega

vstopnina porabila se bode za sokolsko zastavo, odnosno za dotični fond. — V odborovi seji dne 15. t. m. je „Sokol“ sklenil, udeležiti se sokolske slavnosti v Pragi po večji deputaciji.

(Zaupnice). Slovenski deželni poslanci dobivajo dopise od občin, v katerim jim le te izrekajo zahvalo in popolno zaupanje, za njih vrlo in možato zastopanje v deželnem zboru štajerskem. Tak dopis je prejel g. dr. Ivan Dečko od občine Marija Gradec pri Laškem; istotako od občin Bučečovci in Sv. Križ pri Ljutomeru, kateri ob enem izrekati željo, da slovenski poslanci „naj ne stopijo zopet v deželni zbor, dokler se njim ne zagotovi izpolnitev najpotrebnejših in najbolj opravičenih zahtev glede zastopa v deželnem odboru in deželnem šolskem совету“.

(Slovensko gledališče). Dne 6. in 7. aprila t. l. igrali bodo igralci slovenskega gledališča iz Ljubljane, pod vodstvom režiserja g. Josip Aniča, v celjski čitalnici. Natančneje poročamo v prihodnji številki.

(Učiteljsko društvo za celjski in laški okraj.) V nedeljo 3. marca t. l., ko je imelo to društvo svoj mesečni zbor, začelo je na vse božje jutro snežiti, kakor bi se bili resno spoprijeli vsi berači tega sveta. Le s strahom smo se podali društveniki od doma, češ, danes pač ni mogoče, da bi se nas snižlo zadostno število. A glej, ko je prišla zborovanju odločena ura, začela se je polniti društvena soba v celjski okoliški šoli in zbralo se nas je 16 udov in 3 ljubi gosti, sami junaki „od pete do vrha“. Bodi mi dovoljeno najslibnejše teh junakov tu javno navesti. Prišli so gg.: Brinar Fr. iz Črešenc, Stukelj Iv. iz Svetine, Pustišek Ožbe iz Blagovne, Troha J. od Sv. Petra nad Laškim, Knaflič R. od Sv. Lenarta nad Laškim, Logar Iv. iz Trbovlj, Gradišnik Ar. iz Hrastnika, Rošker Fr. iz Št. Vida pri Šmarji, Rataj St. iz Slivnice i. dr. Kako čudno je človeku pri srci ko pogleda te junake ter jih primerja z nekaterimi bližnjimi tovariši! Iz Griž zamogla sta n. pr. priti dva (gg. Supanek in Žmavo), dva ne, iz Šentjurja eden edini (g. Čulek), iz celjske okolice edini vrli naš B. Kregar, iz národnega Zavca in Petrovč nobeden! — Odvrčala je menda te izostale misel, da leži nad nami še vedno ona „jesenska megla“, ki je morila vse društveno življenje in niso premislili, da je napravila prostor ljubemu ogrevajočemu spomladnemu solncu! — Tovarišic tudi to pot nismo videli nobene, a za sedaj jim ne zamerimo toliko! V lepih besedah pozdravi društven predsednik g. A. Brezovnik zbrane, ki so posebno današnji dan pokazali, da jim kolegijalnost in ljubezen do društva in napredka ni „prazna pena“, predstavi društvu novega uda g. Šumljaka iz Zidanega mosta ter omenja potem veliko izgubo, ki je zadela našo preslavno cesarsko rodovino in celo preljudbo nam Avstrijo, s tem, da je umrl slavni vojskovodja nadvojvoda Albreht. Društveniki se v znak

sva prispela, pritok jezeru; na onem pritoku v gorah je selo v Savah, katerega pa nisem videl. Ob jezeru na severnem bregu grad Predlo (Prielau), to je Predel, meja med vodotočjem dveh rek, tukaj med Zalo (Salach) in Solčavo (Salzach).

Pozno na večer sva prišla do malega sela Leongang, čisto med gorovjem in goščavami. Vas me je celo spominjala naših gorskih vasí, — način hleva in pōda in skednja, samo nekatere hiše so že bolj prirejene, saj pa tudi sēm zahajo letnikovalci, katerim je Zalsko polje ali Celje pri jezeru predrago. — Na vzhod se vzdiguje dolina Vršlja (Urschlau).

Prijetno bilo je potovanje po prostrani planini — nekoliko močvirnati, z malim jezerom, bolje z veliko lužo, po ktorej so se gonile divje race. Dve mali seli Gadek in Hartl stojita ob cesti (ime Hart — ne znači drugega nego grad; kdo ne pozna mnogo krajev tega imena in se ne spominja, da je vsaki „Hart“ na kakem griču, ali veliki gomili, ali pa da je še grad ali vsaj ruševina).

Preden se cesta zopet spušča proti večeru navzdol, srečamo še na desni Branik (Warming) dalje na levi med gorami selo v Višah (Weihzsch). Na tej planinski ravnoti je tudi meja med Solnograškim in Tirolom. (Konec prihodnjič.)

sožalja vzdignejo raz sedežev. Na to dá besedo g. J. Zupanek-u iz Griž, ki nam v jednatih besedah govori „o disciplini v ljudski šoli“. V tem z veliko pohvalo sprejetem govoru pokazal se nam je g. Supanek zopet kot izvrsten učitelj in izgleden odgojitelj. — Prav zanimiva je bila točka „iz naše vprašalne skrinjice“. Došli sta dve vprašanji. Prvo tikalo se je nekako nepravilnega podeljevanja starostnih doklad, drugo pa odloka okr. š. svet od 8. majnika 1894. št. 373. Po vsestranskem pomenjkovanji, sklenilo se je storiti potrebne korake, da se stvar razjasni. — Ko se še konečno določi, da praznuje društvo binkoštni torek v Celji svojo 25letnico, vzame g. predsednik v prisrčnih besedah v imenu društva slovo od vrlega tovariša g. O. Pustišek-a, ki se preseli kot nadučitelj v Koprivnico ter sklene zborovanje z željo, da bi nam bilo dne 10. aprila vreme prijaznejše ter da bi se nas tedaj zbralo še enkrat toliko kot danes!

Spodnje-štajerske novice.

(Premembe pri č. duhovščini). Zupnijo v Olimljah je dobil č. g. Ivan Kapler, župnik v Sv. Križu pri Mariboru. — P. Janez Ažbe, ravnatelj „Uršulinske bratovščine“ premeščen je v Gorico. Č. g. župnik Franc Walter v Rajhenburgu stopi s 1. majem v pokoj.

(Premembe pri učiteljstvu). G. Martin Repič, učitelj na Dobrni, je dobil službo na novi šoli v Rakovcu. — Umrl je pri Št. Janžu na Dr. p. g. H. Šnuderl, učitelj v Št. Ilji pod Turjakom.

(V Vojniku) začeli bodo te dni s stavbo nove petrazredne ljudske šole, ki mora biti do jeseni gotova. Kakor hitro bo šola pod streho, začeli bodo postaviti novo farno cerkev. — Minoli teden dobili smo dolgo pričakovane tamburice. Tamburaši vadijo se pridno in po Veliki noči jih bomo morda že slišali. Bog! — Po fari kroži neka daljša pesen, v kateri se ostro šibajo oni štirji škofjevaški odborniki, ki so svoje tovariše po „vahterici“ blatili. Najbolj jo je skupil znani „mirni mož“ Premšak. Če bi jo Vi, g. urednik radi čitali, pošljem Vam jo zdaj za post.

(Umrla je) dne 13. t. m. v Št. Jurji na j. ž. gospdč. Marija Ipavic, sestra bratov dr. Gustav in Benjamin Ipavic. Ranja bila je v obče znana kot dobrotnica revežev in radi plemenitega značaja povsod čislana. — Naj počiva v miru!

(Na vojaškem naboru) za vranski okraj je bilo 106 mladeničev spoznanih sposobnim za vojaško suknjo. Iz 3. in 2. razreda pobrali so skoraj vse. To kaže, da so slovenski fantje še vedno čvrsti in trdni.

(Šmarsko učiteljsko društvo) zboruje v pondeljek 25. t. m.

(Umrla sta) dva poštenjaka g. Andrej Kreiner, trgovec v Št. Ilju pod Turjakom, in gosp. Vincenc Kresnik, prvi poštar v Vuzenicah. Bila sta prijazna in zvesta naši narodnosti, posebno v burnih časih. Vsi znanci jih bodo ohranili v lepem spominu!

(Povodnji) nastajajo po nižinjah na savskem polji; nekatere vasi so že nekoliko po vodo.

(Za Krempljev spominek) pri Malinedelji se je ustanovil odbor v Ljutomeru, ki nabira darove. Kremplj je bil župnik pri Malinedelji in je med drugimi spisal prvo slovensko zgodovino štajerskih Slovencev, v ljutomerskem narečji. Temu slavnemu možu nameravajo postaviti tedaj spominek, v kateri namen se prosi darov.

(Ljutomerske novice). Ljutomerska hranilnica je v nemških rokah, in Nemci jo prav pridno izkoriščajo v svoje politične in osebne namene. Da bi hranilnica volila v višjem volilnem razredu, plačuje prostovoljno več davka, kakor bi bilo treba. Politična oblast vé za to, povedalo se jej je to že javno, pa vendar se ne gane, da bi zavarovala koristi interesentov. Tudi tega nikakor neče videti, da bi pisarniški ravnatelj po hranilničnih pravilih moral brezplačno opravljati prostovoljno prevzete posle, dočim dobiva za to stalno plačo. Da gledajo za kontrolo postavljeni krogi vse to mirno, temu se prav nič ne čudimo! Slovenci se na društvenem polji marljivo gibljejo. Čitalnica je bila zopet v nedeljo priredila dramatsko predstavo. Narod-

nega trgovca, g. Uršiča, je zadela nesreča. Pogorelo mu je v prodajalnici blaga skoro za 1000 goldinarjev.

(**Fara Sv. Lovrenc v Slov. gor.**) je imela 1893. leta 92 udov društva sv. Mohorja, 1894. leta že 176, a v tem letu že šteje 225 udov t. j. 93%. Živila! Želeti bi bilo, da bi se obrok vplačevanja udnine podaljšal; gotovo bi še več udov pristopilo. Po zimi je pač malo zaslužka, radi tega tudi malo denarja.

(**Stariši, pazite na otroke!**) Dne 5. t. m. je pri Sv. Lenartu v Slov. gor. neka viničarica šla precej daleč po vode, a med tem je pustila doma pri zakurjeni železni peči dva od 2—4 let stara otroka. Otroka se začneta igrati z ognjem, in vnamejo se drva, ki so bila poleg peči. Dim je kmalu napolnil malo sobico, in ko je mati prišla domov, sta se otročiča že zadušila.

(**Šoštanj**), dne 19. marca, 1895. Dne 18. t. m. proslavilo se je godovanje tukajšnjemu c. kr. sodniku gospodu Josipu Miheliču. Mož, koji se je se svojim vrlim značajem v malih letih priljubil vsemu občinstvu, vkljub vsakoršnim neugodnostim, zaslužil si je spoštovanje, katero se mu je izrazilo. Ko je zvečer domača godba svirala na prostranem grajskem dvoru, razsvetljevali so raketi in raznovrstni umetalni ognji bližnjo okolico. Potem so zapeli gg. šoštanjski pevci prekrasne pesmi in še pozno v noč razlegalo se je prijetno petje po grajskih dvoranah. — Dal Bog, da se nam ohrani mož, koji zasluži vso čast, še mnoga leta!

(**Z Vidma**) se nam poroča, da je posestnica malega ondotnega gradiča, H. Esler, na Dunaji umrla. — Brežki nemčurski agenti delajo na vse kriplice za volitev v okrajni zastop pri veleposestnikih na obeh obalah Save. V Krškem so baje že zopet vlovili znano gospo, kateri so se lani Slovenci kazali hvaležno.

(**Iz Ptujca.**) V okrajni zastop so bili voljeni dne 16. in 20. t. m. t. l. e gg. kandidatje narodne stranke: 1.) Iz veleposestva: Brenčič Miha, tovarnar v Zabjaku, Čeh Alojz v Ločiči, Kovačec Anton v Sp. Velovlaku, Mikl Tomaž, trgovec pri sv. Marjeti, Ožgan Simon, c. kr. notar v Ptujcu, dr. Ploj Jakob, odvetnik v Ptujcu, Rodošek Martin, veleposestnik v Škorbi, č. o. Klement Šalamun, gvardijan v Ptujcu, Strah Jurij, veleposestnik v Hvaletincih, in Franc Urbas, veleposestnik pri Sv. Lovrencu. 2.) Iz skupine kmečkih občin: Anton Gregorič, veleposestnik v Ptujcu, Jože Zelenik pri Sv. Urbanu, Fric Davorin v Staršah, Grahar Janez na Hajdinju, Sagadin Anton v Sesterzah, Ilesič Franc v Vitomarcih, Anton Potočnik v Kozmencih, Janez Vidovič v Prvencih, Anton Korenjak pri Sv. Barbari v Halozah in Franc Kosér, c. kr. poštar v Juršencih. Skupina veletržcev ima 10 zastopnikov, med temi narodnjak gosp. Andrej Jurca, drugi so Nemci. Iz skupine mest in trgov je voljenih 9 nemških zastopnikov za mesto Ptuj, in narodni kandidat g. Martin Krajnc za trg Črna gora. V novem okrajnem zastopu je tedaj 22 slovenskih, 17 nemških zastopnikov in eden (Adalbert Ružička) neutralen zastopnik. Nemci so napeli vse moči, da bi zmagali v velikem posestvu, ali niso mogli več glasov naberačiti kakor 50, a naših bilo je 178. Četirideset volilcev ne bi skoraj moglo priti čez veliko Pesnico, a narodna zavest in disciplina premagala je tudi višjo moč — prijezdili so čez vodo! Lepo je bilo videti orjaške može na bistrim konjih. Živeli slovenski vitezi!

(**Naše utrakvistične ali dvojezične šole.**) Zadnjič smo na tem mestu opisali, kako je štajerski deželni odbor v svojem poročilu na deželni odbor navajal veliko premalo nemških šol na Spodnjem Štajerskem. Danes pa hočemo pretresti njegovo poročilo gledé dvojezičnih šol. Da se dejanske razmere z dotičnim poročilom tudi v tem obziru popolnoma ne vjemajo, to hočemo v naslednjem dokazati. Najprvo omenimo, da bi dvojezičnih šol skoro v vseh tistih krajih, v katerih so, niti treba ne bilo, kajti ljudstvo v tistih krajih je slovensko; šole naj bi torej bile slovenske, in nemščina naj bi se na njih le učila kot predmet, ne pa rabila kot učni jezik. Ondi, kjer so zdaj nemške šole, naj bi bile dvojezične; to bi bila pravica. — Kje so torej po nepotrebem dvojezične šole? V Brežicah (2), na Dobrni, v Vojniku, v Gornji Radgoni, pri Sv. Duhu v Lo-

čah, v Čadramljih, v Vitanji, v Hrastniku, v Trbovljah (2), na Zidanem mostu (?) pri Sv. Lenartu v Slov. gor., v Ribnici na Pohorji, v Vozenici, v Vuhredu (skoro čisto nemška), v Ormoži (?), v Rogatci, v Sevnici, v Slovenski Bistrici, v Slovenjgradci, v Šoštanji. V nekaterih teh šol se samo s početka učé otroci nekoliko slovenščine, branja in pisanja, potlej je pa vse nemško. Čisto gotovo je pa to, da so vse te šole v najvišjem (5., 4. in tudi v 3. razredu) čisto nemške. Vrh tega je pa na Spodnjem Štajerskem še kacic 10 šol, v katerih se v najvišjem razredu pri polovici predmetov rabi nemščina; kacic 20 šol je pa zopet takih, pri katerih se v tem razredu tretjina ali četrtnina predmetov v nemščini razlaga. Najhujše pri tem je to, ko morajo imeti po nekaterih krajih učenci za nemške predmete le nemške knjige, katerih ne razumejo nič, ali pa za vsak predmet dvoje knjig, nemške in slovenske. Koliko morajo stariši denarja po nepotrebem izdajati za tak šolski balast? S trdnim prepričanjem lahko rečemo, da smemo na Spodnjem Štajerskem smatrati kacic 40—50 šol za dvojezične. Mar so pa ostale šole čisto slovenske? Kaj še! Kakor na Srednjem in Zgornjem Štajerskem nobene ljudske šole ni, da ne bi bila čisto nemška, tako na Spodnjem Štajerskem nobene ni, kjer bi ne bila nemščina vsaj učni predmet. In to ni, pa ni pravično! V kmetske enorazrednice ne spada, pa ne spada tuj jezik. In vendar se ta jezik v toliki meri goji po naših enorazrednicah in še več po večrazrednih šolah! Koliko knjig si morajo učenci za nemški jezik kupovati! Koliko ur na teden se siromaki mučijo s tujim jezikom! In ko pridejo v Celje, še ne vstopijo v 1. razred gimnazije, o ne, zavoljo nemščine morajo iti še v tisto ljudsko šolo, ki ima ime pripravljevalni tečaj. Ali je to pravica na svetu?

(**Novo slovensko društvo v Gradci.**) Opetovano se je že povdarjalo, da živi v Gradci na tisoče Slovencev, ki se potaplja v nemškem morju, in priporočalo se je ondotnim našim rojakom, naj bi šli na delo, da rešijo ta slovenski živeli. Ti pozivi niso našli odziva mej slovensko inteligencijo, pač pa mej ljudstvom. V nedeljo dne 10. t. m. se je vršil v Steinzerjevi gostilni v Bürgergasse shod, na katerem so zborovalci sklenili ustanoviti slovensko pevsko in izobraževalno društvo „Edinost“. Shod je bil mnogoštevilno obiskan in želeti je, da bi našlo novo društvo obilo podpore, da bi postalo središče slovenskega življa v Gradci. Začasnega odbora načelnik je g. Avgust Tomec, Marschalgasse št. 16—18, I. nadstropje, kateremu naj se pošiljajo društvu namenjene knjige in darovi.

(**Bismarkovanje**) že v Nemčiji preseda pametnim možem, ki sicer vedó ceniti bivšega kancelarja zasluge za zjedinjeno Nemčijo, a tudi niso še pozabili njegove železne pesti. A obče je znano, da Bismark nikdar ni bil prijatelj Avstriji, ki je krvavela na bojnem polju vsled njegovih zvijač in velikonemških teženj. Zato moramo z avstrijskega in slovenskega stališča odločno protestovati proti predrznosti štajerskih nemških kričačev, ki prirejajo slavnost v imenu „nemške Štajerske“ na čast Bismarku povodom njegove 80letnice. Štajerska je zvesto udana prevzvišeni vladarski hiši habsburški in poleg tega šteje dobro tretjino slovenskega prebivalstva. Odbujemo in priporočamo, da slovenski zastopi štajerski odločno ugovarjajo tej pangermanski demonstraciji, kakor so že storile občine Griže, Braslovče in Mozirje.

(**Za preuredbo domovinskega zakona**) je doslej poslalo prošnje državnemu zboru 69 slovenskih občin na Štajerskem.

Druge slovenske novice.

(**Družba sv. Cirila in Metoda**) si je nabavila jako pripravnih in ob enem lepih nabiralnikov za na mize. Trdno upamo, da bodo ti nabiralniki v oskrbi č. rodoljubkinj in rodoljubov družbi mnogo na korist. Naročati pa naj je blagovolijo naše podružnice ali tudi posamezniki ne pri podpisanem vodstvu — ampak pri bukvozevu Ivanu Bonač, Ljubljana — Šelenburgove ulice. Nabiralnike prepuščamo in pošiljamo pre-

jemnikom brezplačno — so pa družbina lastnina. Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

(**Ljubljanska bolnica**) se pridno gradi. Gotova bode še letošnjo jesen in prihodnjo pomlad bode otvorena tudi za bolnike. Vsa je praktično zidana in tudi z elektriko razsvetljena. Luč električna bode dobivala moč iz Ljubljane, in porabili bodo tudi za razsvetlavo v prisilni delavnici.

(**Slovenska višja dekliška šola**) v Ljubljani se bode v jeseni odprla s prvim razredom.

(**Tečaj za ribiče**) bode na Studencu pri Ljubljani od 16.—20. aprila. Kdor se hoče umnega ribarstva učiti, naj se oglasi do 4. aprila pri kmetijski družbi v Ljubljani, ki daje v ta namen nekaj podpore.

(**Mestna hranilnica ljubljanska**) je imela v letu 1894. čistega dobička 17.741 gld., tako da sedaj iznašata njena splošna in posebna rezervna zaklada skupaj 34.715 gld., to je lep napredek. Koncem leta 1894. je imela hranilnih vlog vseh skupaj 3.387.952 gld.

(**Novi slovenski posojilnici**) ste se ustanovili pri Sv. Petru na Krasu in na Blokah pri Ložu. — Za nekatere kranjske posojilnice se brez potrebe snuje v Ljubljani „Zveza kranjskih posojilnic“. Vsaj imamo že v Celji „Zvezo slovenskih posojilnic“. Čemu torej to strankarsko cepljenje?

(**Ljubljanski škofijski list**) je bil doslej nemšk, a odslej bode izhajal v slovenskem jeziku, kar z veseljem pozdravljamo.

(**Za opazovanje padovin**) na Kranjskem se namerava od strani deželne vlade ustanoviti 70 opazovalnic te vrste, na raznih krajih dežele.

(**Ljudsko šolstvo na Kranjskem.**) Na Kranjskem je v tem šolskem letu 324 ljudskih šol in jedna meščanska šola (Krško). Vse ljudske šole so šteje 587 razredov, ki se razdele na posamezne okraje: mesto Ljubljana 8 (37 razredov), ljubljanska okolica 29 (49 razredov), Kamnik 29 (42 razredov), Kranj 39 (65 razredov), Radoljica 26 (41 razredov), Litija 21 (38 razredov), Krško 25 (54 razredov), Rudolfovo 32 (50 razredov), Črnomelj 20 (34 razredov), Kočevje 34 (64 razredov), Postojina 36 (57 razredov) in Logatec 25 (58 razredov). Jednorazrednic je bilo 186, dvo-razrednic 65, trirazrednic 28, štirirazrednic 36, petrazrednic 7 in jedna osemrazrednica. Na Kranjskem je bilo 17 privatnih ljudskih šol, 4 otroški vrteci z 1 otročjim zavetiščem.

(**Posojilnice in hranilnice leta 1894.**) Posojilnica na Vrhniki je imela lani 594.948 gld. prometa, 3441 gld. čistega dobička in 22.095 gld. rezervnega zaklada. — Posojilnica v Marnbergu je imela 122.425 gld. prometa, 964 gld. čistega dobička in 4271 gld. rezervnega zaklada. — Posojilnica v Mokronogu je imela 37.759 gld. prometa in 57 gld. čistega dobička — Posojilnica v Slovenski Bistrici je imela že 50.352 gld. prometa, 6 gld. čistega dobička in 201 gld. rezervnega zaklada. — Posojilnica v Celovci je izkazala 95.621 gld. prometa, 181 gld. čistega dobička in ima že 2580 gld. rezerve. — Posojilnica v Ziljski Bistrici je imela 45.028 gld. prometa, 75 gld. čistega dobička in 98 gld. rezervnega zaklada. — Posojilnica v Šmarji pri Jelšah je imela 33.940 gld. prometa, 235 gld. čistega dobička in 456 gld. rezerve.

(**Gospodarska razstava v Logatcu**) bo — kakor smo že javili — meseca septembra, ob enem pa se bo ondu namesto na Vrhniki vršilo premevanje konj.

(**Ozimina**) je letos pod snegom zeló pognjila, kakor se nam poroča od raznih strani naše domovine, kjer so v veliki skrbi odkopavali sneg in se prepričali o tem. Cena žitu bode vsled tega poskočila.

(**Iz Novakov pri Cerknem**) dne 17. marcija t. l. V visokej planini Porezen v tolminskih hribih se je lansko poletje naselil neki mož iz Grahove, ki je kahal oglje, tam je postavil iz brun koč. In čujte! Ta „bajta“ se je možu tako priljubila, da je nikakor ne more zapustiti. Celo letošnjo zimo prebival je v visokih planinah sam, prav sam, ter pridno plete peharje na kolenih, oddaljen od ljudi do dve uri. Debel sneg mu je kočó večkrat popolnoma zametil, kajti tu gori je do dva sežnja snega. Živeža mu donasajo delavci, ki vlačijo oglje iz planine. Ne vem če je

celo zimo kdaj cerkev videl? Kaj ne, da je „zal“ ta naš „puščavnik!“

(Nezgodе na železnicah). Pri Podsusedu nad Zagrebom se je vdrl plaz snega in zemlje na tir in pokopal človeka. Ljudje so morali izstopiti in nekaj časa peš hoditi, kjer jih je drug vlak čakal; to se je več dni ponavljalo, dokler niso plaza odstranili. Med tem časom vozilo je manj vlakov po progi od Zidanega mostu naprej. Vsled snega in plazov so bile male nesreče tudi na Notranjskem.

(Iz Celovca). (Kako se na Koroškem katehetom godi.) V 2. razredu v Lješah in v 4. razredu pri Fari v Prevaljah je kaplan, ki uči krščanski nauk, otrokom priskrbel slovenske katekizme in nekterim tudi zgodbe sv. pisma. Dne 1. svečana je pa učitelj 4. razreda vse te slovenske knjige otrokom vzela. Na pritožbo je deželni šolski svet ukazal knjige lastnikom, t. j. starišem nazaj dati, toda ob enem je prepovedal rabo slovenščine pri krščanskem nauku v vseh prevaljskih šolah in celo v Lješah, kjer so v 2. razredu razun dveh deklic vsi otroci slovenski. Otroci ne smejo več slovenskih katekizmov seboj v šolo prinesiti. Kako bodo ubogi kateheti krščanski nauk učili brez slovenščine in brez katekizma, to véle slavni deželni šolski svet. Kristus je rekel apostelnem: „Idite in učite vse narode!“ Kako bo pa sv. katoliška cerkev ta najvišji ukaz spolnovala, ako se ne sme posluževati jezika dotičnih narodov? Tudi znamenje časa. Živela koalicija s takó jasno odkritosrčnostjo in resničnostjo!

(V Gorici) nameravajo v proslavo cesarske 50letnice zidati „Narodni dom“. — V Gorici je prebivalstvu proti koncu zime hudo predlo z gorivom. Akoprem imajo prav blizu velike državne gozde, se je letos vendar dogodilo, da so ostali brez suhih drv in brez premoga, ko je bil namreč nekoliko dni železniški promet radi zametov na Kranjskem vstavljen.

Druge avstrijske novice.

(Državni zbor) razpravlja še vedno postavlo o novem načinu obdačevanja. Pri nadrobni razpravi se je oglasil tudi slovenski poslanec Pfeifer, rekoč, da je besedilo davčnega načrta pretrdo in težko razumljivo ter da bo treba zato raznih dopolnilnih razlag, pri katerih se bo dobro izkazala izgubilo. Nadalje izjavlja bojazen davkoplačevalcev, da se bo po novem davku produkcija v Avstriji podražila, kar bi škodovalo naši državni polovici nasproti Ogerski. Govornik zatrdi, da bo, ako se njegove želje ne bodo uvaževale, glasoval zoper ves zakon. To bi morali vsi poslanci storiti, in ne samo ta poslanec. In glasovati bi morali sploh v vseh rečeh zoper sedanjo vlado, ki ima menda Slovence samo za strašilo, da jej je mogoče vladati edino le s tistimi elementi, kateri prave Slovane sovražijo. — Poslanec dr. L. Gregorec s tovariši se je pritoževal zoper sestavo porot v Celovci in Celji.

(Prenaredba volilnega reda) za državni zbor kar ne gre iz rok dotičnemu odseku, čeravno to vlada zelo želi. Mi to razumemo. Če se da volilna pravica vsem tistim, katerim bi šla po vsem državnem in človeškem pravu, utegnejo priti v državni zbor poslanci, katerih ne marajo sedanji nemško-judovsko-polski trinogi. Zato ugibljajo, kako bi na videz nekaj storili, sami pa vendar na krmilu ostali. To pa ni tako lahko izpeljati, kakor že pregovor pravi, „volk sit, ovca pa cela“ ne gre, pa ne gre.

(Na Dunaji) bodo pri državnozborni volitvi postavili Čehi svojega kandidata. Ako bi jih še drugi Slovani, katerih je vse polno na Dunaji, podpirali in še antisemitije in krščanski socialisti, potem gotovo zmagajo.

(Ministru Madeyskemu) se baje stol maja. Ni čuda, ker se gunca tako na njem, da bi n. pr. radi Celja rad Slovincem in njihovim največjim neprijateljem vstregel. Tudi to mu je baje škodovalo, ker je protivnik krščansko-socialni stranki in ker je svojim sorodnikom do kruha in službe pomogel.

(Nesreča v premogokopu). V Karvinu pri Moravski Ostrovici je bilo zopet ubitih kacijh 40 ljudi v ondotnem premogokopu.

(Italijani dosežejo vse, Slovenci nič). Za Trst in Istro se je sestavil na njih željo nov zapisnik porotnikov, ki zeló ugaja Italijanom, ker je v njih malo Slovanov. Ali je mar to zahvala, ker so tako ropotali zoper cesarske dvojezične napise? Ali naj mar tudi Slovenci začno Italijane posnemati?

(Plemenite Turopoljce), te od starodavnosti plemenite hrvatske kmete pod Zagrebom, namerava hrvatska vlada s posebno postavlo braniti, da bi njih posestva ne prišla v druge roke. A s to srednjeveško postavlo je baje že „prepozno“ prišla na dan.

(Hrvatski deželni zbor) je imel skoro 4 mesece svoja posvetovanja; dognal je sicer več zakonov, ki pa nimajo nič prav naprednega duha.

(Čudne volitve) imajo vedno na Ogerskem; te dni so zopet nekje ob Nevtri volili — s pomočjo vojakov in bajonetov.

(Zoper madjarsko narodno vojsko) in kar je ž njo v zvezi se je izjavil prav odločno vojni minister Krieghammer. Dokler bode on minister, je rekel, ne bode nobene madjarske vojne akademije in nobene madjarske srednješole. Prav, sicer bi se Madjari prej ali slej odtrgali od Avstrije.

Ogled po širnem svetu.

(Beligrad). Kralj je dal objaviti ukaz, glasom katerega se sklicuje skupščina v zasedanje.

(Rim). Papež je v tajnem konzistoriju imenoval 29 novih škofov.

(Na Laškem) je velika lakota med prostim ljudstvom.

(Madrid). Ministerstvo je dalo svojo ostavko vsled tega vse vre po mestu.

(Nov kanal) se bode na severnem Nemškem pri Kielu otvoril; vezal bode severno morje z vzhodnim morjem.

(Na Japonsko) je prišel kitajski poslanec, ki se bode radi sklepanja miru z Japonci pogajal.

Dopisi.

Iz Laškega trga. (Odborniki v marijagraški občini.) Gospod urednik! ne smem že ravno reči, da možje odborniki v občini marijagraški niso narodnjaki. So, so, pa — je že smola — nekako mlačni in čeprav sodim, imajo premalo odločnosti. Da si pa ne bom predbacival, da jim jaz s tem obsodkom, delam morda krivico, hočem Vam gospod urednik kar naravnost povedati, kaj me tišči. Pri marijagraški občini službuje sluga K—č, na tega hočem Vašo pozornost obrniti. Ta je, kar se pravi, tako le pošteno skozi in skozi „tajč“. Pa še kakšen „tajč“. No zmeniti se ne zna tako pravilno nemško, ali reže jo le reže, kjer in kolikor jo more. Ne vem, kaj bi bilo, ako bi se še kaka druga oseba v odboru marijagraške okolice pokazala na isto stran, pa to vem, da bi ta ljuba nemščina kar ovetela še bolj kakor črešnja o sv. Telesi. V svojem službovanju je ta sluga narodnjakom v Laškem trgu mnogo neprilik napravil. Koder hodi in se trese, govori proti našemu „bralnemu društvu“, namreč, da pač ljudje niso pametni, ker so udje našega društva narodnega, da nimajo prav, ker plačujejo udnino, saj nimajo nič od tega. Hi, stvarica ti! K. pridite vsaj enkrat v društveno sobo, pa pogledajte na isto dolgo mizo. Kaj boste zagledali? Dolgi vrsti različnih časopisov, ino tudi nemških „cajhung“ je nekaj na razpolago. Zraven tega imate lahko dvakrat na teden knjig različne vsebine, zabavno podučne ali strokovnjaške. Zdaj pa, kaj bi rajši brali, saj rečem, da so na razpolago. Ali je to veliko, ako za vsa ta berila kdo 10 kr. na mesec udnine plačuje? Ni li boljše, da lahko ljudje n. pr. v društveni sobi ob nedeljah večernic čakajo, kakor, da bi v krčmah popivali? Pridobijo si zraven tega še mnogo koristnega. Veste, naši kmetje so pametni in vedó, kaj je koristno, zaradi tega so pri društvu. He, pamet, pamet, pa bo! Pa ne smemo na naše društvo ponosni biti? Veste vi K., da bi bili vi pri gledaliških predstavah bili, govorili bi o našem društvu po vsem drugače. No, kako je že od tistega moža, ki je govoril od Napoleona, pa ni vedel, je li bil isti ali hlapec, ali pastir — ali ... Pa ni samo ta ljubeznivi sluga K. samo proti „bralnemu društvu“ govoril, ampak je tudi kmetom pred volitvijo

občinskih odbornikov svetoval, naj bi v odbor volili — gospod urednik, kar za glavo se primite — no, da bi ljudje volili Witthalma, posestnika cementne tovarne. Kaj ne, prav ljubeznivo za našo občino, ki trpi takega sluga? Toraj proti občini sami delujejo sluga K. Razven tega pa še pika K. narodnjake, kjer jih le more. Tako obrekuje proti ljudem še teh malo narodnih gostilnic, koje imamo v Laškem trgu. Priporočuje jim le take gostilnice, ki so „tajč“, kakor on. Zraven še toži odlične narodnjake pri različnih višjih, vse, kar le zmore, napravi, samo da bi prispel do svojega smotra in pomagal odpravljati še teh malo narodnjakov. Pa ne samo to, ampak še vse druge zasluge si je pridobil izboren sluga za našo marijagraško občino. Te Vam bom pa gospod urednik, drugokrat pri priliki javil. Veste, kje jih bom dobil? Iz občinske kronike marijagraške jih bom posnel. No, pa, že Stvarnik je rekel v paradižu, da ni dobro, če je človek sam, tako je tudi to prav posebno pri našem ljubeznivem občinskem slugi. Veste gospod urednik, njega podpira sama njegova „boljša polovica življenja“. Če on omaga, ga pa ona porine dalje in mu daje pogum ter isto žilavost, ki jo pri svojih opravkih potrebuje. To Vam je, gospod urednik, prava žena. Saj je neki se izjavila v neki gostilni, da je vendar zelo dobro, da zna njen soprog tako izborno nemščino (?) in ker mu je tim ljubše, čim dalje mu je Slovenec od trl — e skoraj bi se bil zagovoril, od njegovega telesa. I pač res, tukaj pri nas Vi še ne veste gospod urednik, tukaj pri nas so marijagraški kmetje res sami Nemci. Nekoč sem se sprehajal po cesti proti tovarni g. Witthalma ter je po hišah tako rožljalo, kakor, da bi bili orehe tolkli. Jaz sem si pa mislil, da naš veliki Nemeč ljudi nemški uči, pa sem se prekrizal ter korakal naprej. Glejte, da ima soproga K-jeva vendar prav s svojim izrekom. No pa dosti od tega. Zdaj, kaj si neki mislite, gospod urednik, kaj delajo odborniki naše marijagraške občine? Dne 7. t. m. so imeli sejo ter pred njo sklenili, da bodo izbacili svojega vernega slugo. I, veste, da smo bili veseli te novice. Pa kaj si mislite, kaj so napravili? Drug družega so se duvali pri seji rekoč: „Pa ti začni“, „i ne, ti začni“. Tako naprej je šlo, da je naš sluga še zdaj v tej službi in bo še dalje nasprotoval vsemu, kar je slovenskega. Kam neki mislijo naši občinski očetje? So li navezani na slugo, ki jim tako nasprotuje? Ni li to sramota za občino, koja se za slovensko šteje? Seveda se niso upali kaj skleniti, ker ni bilo nekega odbornika veleč. gosp. Sm. pri seji. Čudno se nam zdaj dozdeva, da omenjenega gospoda odbornika pri sejah, pri kojih se kaj tako važnega sklepa, ni navzočega. Sicer je tako odločen narodnjak, vsa čast njemu, a odsotnosti pri tem zborovanju ne moremo opravičiti. Veste kaj, gospod urednik, znabiti so cenjeni odborniki zabeleževali zasluge svojega slugo v nevenljivo kroniko, da bodo še pozneji potomci vedeli o njih. Nazadnje mu bodo še podarili zlat križec za zasluge, saj ga je krvavo si pridobil, njegova soproga bo pa dobila medaljon iz „ledra“. O jerum, jerum, jerum, — kako že gre tista pesem? Če bo zopet kaj veselega, bom Vam pa poročal. Do takrat pa zdravi, gospod urednik.

Št. Jurij ob južni železnici. Vsak potnik, kterega pelje železnica todi mimo, divi se ob krasni legi našega trga. Saj je pa tudi lep naš Št. Jurij! Gotovo mi boste pritrdili, g. urednik.

Pa ne samo kot tak znan je naš trg po Slovenskem, ampak znan je tudi kot naroden. Tukaj je tekla zibelka prvakoma naših skladateljev g. Ipavcev. Koliko junih pesni prepeva že naš narod. Tudi tebi, cenjeni bralec, bilo je milo pri srci, ko si slišal ali sam pel g. dr. Gustava pesem: „Se stolpa sem mi zvon doni“ i. t. d., ravno tak te je navdušila pesem g. dr. Benjamina: „Srce po tebi hrepeni, oj slovanska pesen ti“ itd. Ta dva gospoda sta vzrok, da se marsikateri Slovenec z neko spoštljivostjo ozira po našem trgu, ko ga vodi pot tukaj mimo.

Mi Šentjurčani smo ponosni nad svojima rojakoma a pri tem zapazimo, da nam nekaj manjka. Posebno o letošnjem pustu smo britko občutili pomanjkanje narodnega društvenega življenja. Imeli smo namreč dne 17. svečana t. l. plesni večer, h kteremu je bilo povabljen vse

iz št. Jurja. Na narodnost se ni oziralo, ker je bil dobiček odmerjen šoli. Prišlo je pa tudi par gospodičen iz Celja, ki niso bile povabljene. Veseličin odbor je tako taktno postopal, da so se zabavljali vsi in vsak posebej. Ples se je dobro obnesel, slišal sem tudi, da je bil še nepričakovan proficit. Vse je bilo zadovoljno do nedelje t. j. do 10. sušca. Priromala je namreč ta dan „vahtarca“ v naš trg. Njen članek „Abenteuer von Deutschen“ aus Cilli in St. Georgen an der S. B.“ je poln laži in grdega obrekovanja; lahko si mislite, kako nas je to razburilo. Upam, da bo odbor takratne veselice vedel ravnati tako, da reši čast Šentjurčanov. Kaj je bil pa vzrok teh laži? Kaj mislite gospod urednik? Nič drugega ne, kot nek gospod se je predrznil v pričo teh gospodekov napiti Šentjurčanom v slovenski besedi. Slovenska beseda je tedaj bila vzrok onemu članku celjske „vahtarce“.

Da se kaj enacega več ne zgodi, stopimo v kolo in sicer v tako, kjer bo imela naša mila materinščina veljavo in v katerem se ne bodo shajale take pijavke, kateri se togotijo nad slovenskimi besedami. V slogi je moč in ako delujemo složno, osnujemo lahko društvo, katero bi krasno prospevalo.

Iz Trbovelj. Vrlo napredujoče pevsko društvo „Zvon“ je priredilo, kakor je poročal Vaš cenjeni list, v prostorih g. Volavškega veselico, ki je nepričakovano vspela.

Dasi je snežilo, kakor bi šlo za stavo, bili so kmalo vsi prostori prenapolnjeni z odličnimi gosti. S posebno hvalo nam je omeniti vrle Laščane, ki so nas, ne meneč se za neprijazno vreme, obiskali v tako obilnem številu. Videli si pa tudi goste iz Šmartna, Radeč, Zagorja in posebno iz bratskega nam Hrastnika. Zbrane goste je pozdravil z jednatimi besedami neutrudljivo delavni predsednik č. g. P. Gregorec. Nato se je pričela veselica. Vse točke vsporeda zvršile so se izborni. Petje je bilo krasno. Vsakdo se je moral čuditi lepem napredovanju trboveljskega „Zvona“, ko je zaslišal mило in sladko petje naših nežnih pevkinj in krepke glase naših „Zvonovcev“. Največje zasluge, da se je povzdignil „Zvon“ že do take višine, imata seveda neustrašeni predsednik č. gosp. kaplan Gregorec in pevovodja g. Ličar, ki neumorno deluje, da bi „Zvon“ vedno krepkejšo in milejšo donel, budeč Trboveljce iz spanja narodne mlačnosti.

K lepemu vspehu veselice so mnogo pripomogli šmartinski tamburaši, ki so, vzbujajoč krasne glase iz slovanske tamburice, tako navdušili Trboveljce, da so sklenili ustanoviti tamburaško društvo. Volja je dobra. Da bi le meso ne bilo slabo, da bi ne ostalo samo pri sklepu!

Ena najboljših točk je bila krasna pesem „Oj ti moj dom!“, katero je premilo zapel „Zvonček“ zbor kakih deset dečkov in deklic. Navdušenje poslušalcev je pa priklopelo do vrhunca, ko je vzgleden narodnjak g. Gradišnik, učitelj iz Hrastnika, povdarjal v krepkem govoru, da nam je treba narodne odločnosti (Trboveljci jo bodo pač mnogo pri prihodnjih volitvah potrebovali!), da mora biti vsak mož, ki se ne boji vsakega ptujega navala in ki deluje le za svoj dom in rod. Tudi ljubi nam Laščani so zapeli krasno pesem, ki je dosegla mnogo odobravanja, kakor tudi izvrsten govor g. kaplana Skubersky.

Veselje in navdušenje si bral iz vsacega lica. Le nekaterim je mili glas slovanske pesni in tamburice donel kot „labodova pesen“ na uho. No morebiti pa postanejo iz Savlov Pavli!

Drugi del veselice je bila šaljiva loterija, ki je vzbudila mnogo veselja in smeha.

Po dokončanem vsporedu se je pa pričel „ta nesrečni ples“. In kogar so noge nosile, sukali se je do ranega jutra. Veliko pozneje, „ko mežnar odzvonil je dan“, vračal se je vsakdo vesel in zadovoljen domov, upajoč, da bodo Trbovelje bolj in bolj napredovale in da se je zopet podrl steber namišljenega mostu do Adrije.

Velikanedelja. Kakor je znano, snuje se pri nas „Feuerwehr“ z nemškim poveljem in menda tudi z nemškimi pravili. — In če kdo ne zna, kje da je Velikanedelja, to mu pač lahko povemo, da je na Slovenskem Štajerskem, kjer žive z malo izjemo sami Slovenci, in da ni v Berolinu. — Seveda bodo ljudje potem zmajevali z glavami in se čudili bistroumnosti teh mož, ki

se ne sramujejo zavreči rodni svoj materni slovenski jezik, ter vzeti tujega, ki ga malo kdo le za silo ume.

Pojdite dragi rojaki, na Nemško, Francosko, Italijansko, Madžarsko, Hrvatsko in kamor hočete in videli bodete, da na vsem svetu ne najdete tega, kar se v Slovencih godi.

Ali mar naš jezik ni lep? Ni blagoglasen, bolje kakor nemški, ako se pravilno govori. Zakaj hočete potem zavreči slovensko govornico pritem „fajerberu“ ter vpeljati mesto nje nemščino. Dragi rojaki take sramote nam ne delajte! Pri nas je potrebna požarna bramba, to vsak razvidi in obstala bode iz samih slovenskih fantov in gospodarjev; tedaj ako imate srce za domači kraj, za svoje ljudi, za svoj rod, ne smete „Feuerwehr“ obuditi. In mislite li, da bodete res toliko podpore dobili, ako bodete vzeli nemško povelje ter zavrgli svoj materni jezik? To je samo lim, to so zanjke, na katere vas lové. Muham tudi nastavljam sladko jed, da se potem zraven tudi mišnice nasrkajo in pocepajo. Samo ne dajmo se prekaniti. Nekteri že celo govorijo, da bi dobili od „Gauvereina“ brizgalnico in vse potrebno zastoj. Povpraševali smo v tej zadevi in se nam je reklo, da daje „Gauverein“ navadno podpore in sicer največ od 50—80 glđ. in drugo nič. — To pa radi tega, da ima potem vse tiste društva, ki so pri njem na vrvi, da plešejo, kakor gospodje pri „Gauvereinu“ piskajo. Pa zakaj nam bode dal? Morda za to, da se ustanovi društvo, ki nas bode branilo v slučaju požara? Potem pa nam lahko da, če je povelje tudi slovensko. Dá nam jo toraj le kot nagrado, za to, da bi zavrgli svoj materni jezik.

Potem oskrbnništvo nemškega vitez. reda, ki se toliko trudi za ustanovitev požarne brambe z nemškim poveljem. Ali ono ne sprevidi, da naši ljudje niso Nemci — Slovenci so. Ali ne sprevidi, da, če je že par zaslepljenec, ki se sramujejo svojega rodu, jih je ogromna večina, ki obsojajo tako postopanje in o tem se pač lahko prepriča, ako ima blag namen, to je, ako je našemu oskrbnilstvu le blagostanje naših kmetov na srci, tedaj ne bode reklo mi bomo izposlovali le takrat podporo, ako bode povelje nemško, nego bode reklo: naša pomoč vam je zagotovljena, kakor tudi naše sodelovanje, če bode požarna bramba slovenska. Toraj iz tega lahko sodimo. Tudi občina bode primorana podpirati požarno brambo z občinskim denarjem, ker je to povsod navadno, to bi bilo lepo, da bi potem podpirala nemško komando pri Velikinedelji. Ali bi to ne bila neizmerna komedija?

Premislite dobro vso to stvar in sprevideli bodete, da vse to kar bomo dobili samo radi tega, da bode komanda nemška; dobili bodemo kot nagrado, da zavrzemo svoj materni jezik.

Judež iškarijot je prodal svojega Odrešenika za trideset srebrnikov farizejem in kaj se mu je zgodilo, obupal je in se obesil. —

Denar, ki ga bomo dobili za to, da bomo imeli nemško povelje, bodo ravno tisti judeževi srebrniki, ktere bomo dobili za to, da bomo prodali in izdali svoj materni jezik. — Naša mati učila nas je svoj prvi govor v slovenskem jeziku, komur spomin na svojo mater ni svet, mora biti že velik hudobnež in komur pa materina slov. beseda ni sveta, ne spoštuje tudi svoje matere. Odgovorimo toraj vsakemu, ki nas bo nagovarjal k pristopu, da pristopimo le takrat, če bode povelje, pravila in vse društvo slovensko, ker mi nočemo biti narodni judeži, izdajalci, mi se nočemo odpovedati svojemu jeziku, nego mi hočemo biti pošteni kristjani in Slovenci, in naša vera nam zapoveduje, da moramo ljubiti svoj rod in svoj jezik. Tudi bomo več podpore dobili če imamo slovensko povelje, kakor drugače. Slišali smo že več narodnih gospodov, društev itd. da so svojo podporo obljubili pod pogojem, da je požarna bramba slovenska in s slovenskim poveljem, na kar smemo računati.

Vse požarne brambe na Murskem polji, v Savinski dolini itd., prav dobro uspevajo in imajo slovensko povelje in kako lepo je slišati povelje v slovenski besedi. Samo mi bi se naj osramotili? Ne, to se ne sme zgoditi! Mi hočemo požarno brambo s slovenskim poveljem ali pa — nobene.

Iz št. Lovrenca v Sl. goricah. Tukajšnje „Politično narodno gospodarsko društvo“ je imelo dne 24. m. m. svoj letni občni zbor, katerega so se udeležili skoraj vsi društveniki.

Po pozdravu gosp. predsednika povdarja in priporoča vč. častni kanonik g. Jak. Meško knjigi družbe sv. Mohora: „Zivinozdravnik“ in „Škodljive rastline“. Ko nam je ravno omenjeni g. nekoliko razložil sedanji politični položaj, vsprejela se je jednoglasno sledeča resolucija:

„Politično narodno gospodarsko društvo pri Sv. Lovrenci v Sl. goricah“ odobruje popolnoma izstop naših poslancev iz deželnega zbora v Gradci, dne 8. t. m. zaradi nezaslišanega in nikakor opravičenega ravnanja liberalne nemške večine, glede slovenskih razredov na celjski nižji gimnaziji, ter jim (poslancem) izreče srčno zahvalo in popolno zaupanje.

Stari odbor je bil zopet jednoglasno izvoljen. Na to sledila je zadnja točka programa, na katerega smo bili pač vsi zelo radovedni, namreč: prvi nastop naših domačih mladenčev, novih pevcev. Zapeli so pod vrlim vodstvom nadiučiteljem g. K. Maršica pesni: „Pozdrav“, „Slovenec sem“, „Lepa naša domovina“, „Plovi ladja“, „Domovina“, „Mrak“ in „Pri zibelci“, katerih več so morali na občno odobravanje ponavljati. G. predsednik spominja se s primernimi besedami našega presvitlega cesarja, na kar zaori trikratni živio! ter zapoje „Cesarska pesen“, in s tem bilo je zborovanje končano.

Potem sledila je prosta zabava pri kateri so pevci zapeli še več narodnih pesen. Ako povdarjamo, da so se naši priprosti kmečki mladenči le dobre tri mesece petja vadili in se v tem kratkem času 16 pesen naučili po sekičih peti, iz mej katerih jim niti jedna ni „ušla“, priznati moramo, da kaj tacega gotovo nismo pričakovali. Ne vemo komu gre večja pohvala, ali vstrajnosti in marljivosti pevcev, ki so vaje redno obiskovali ali marljivosti g. vodja, kateri se ni vstrašil truda in dela z vajami in prepišovanjem pesni. Le tako naprej vrli pevci in prepričani smo, da nas boste v kratkem zopet z nova iznenadili.

Ne dela, ne truda
Ne vstrašite se,
Ker pesen slovenska
Vsem sega v srce.

Iz Orehovesi pri Mariboru. Cenjenim bralcem, katerim je tukajšnji kraj znan, so se gotovo čudili poročilu v „Domovini“ št. 2 o ljudski štetvi, da je tukaj od 520 prebivalcev 186 oseb z nemškim občevalnim jezikom. Faktum je: Imeli smo župana liberalca, ker tako se je sam imenoval, nemškutar ga pa ne smemo imenovati, ker za tako besedo rad toži in eden tukajšni posestnik je bil na tri dni zapora kaznovan, ker mu je nemškutar rekel, kaj pa ko bi take ljudi nemškutarje imenovali? Naš župan bil je pravi trinog za tiste, ki niso hoteli v njegov rog trobiti, ter jim je na vsak mogoči način škodoval, in volilcem se je tako prikupil, da pri zadnji volitvi v občinski odbor niti enega glasa dobil ni.

Človek je pač zmotljiv, prišel sem celo na drugi pot, ker poročati sem hotel o ljudski štetvi. Za štetnega komisarja bil je tej, kakor tudi več drugim občinam znani slovenčežerec Rečnik od c. kr. okr. glavarstva (Heina) odredjen, kar se nam je jako čudno zdelo, da se nam taki ljudje vsiljujejo, in štel, oziroma zapisoval je tako-le:

Komisar: kdaj si rojen?

Stranka: leta 18 .. za dan pa ne vem.

Komisar: ker si Jožef, kateri je 19. marca si okoli tistega časa rojen in zapisal je 14. marca 18 ..

Komisar: kateri je občevalni jezik?

Stranka: slovenski.

Komisar: und pisl deutsch, ter je zapisal „teič“. Pri nekaterih, ki so odločno rekli občevalni jezik je slovenski, je pa zapisal „teič“ in na tak način je 186 slovencev pohrustal.

Pri predzadnji ljudski štetvi ni bilo nobene Nemca in v istini tudi danes nobenega Nemca ni, in v celi občini se samo slovenski govori.

Kaj rečete k temu gospod urednik! Kaj ne nemškutarji znajo uradnost pačiti in žalostno je kjer taki janičarji gospodarijo.

Iz Celovca. („Deutsche Wacht“.) Slučajno nam je v roke prišla 20. št. celjske „vahtarice“

ali „Deutsche Wacht“. Spoznali smo, da je ta „vahtarica“ prava sestra naše beljaške „Urše“, kar se tiče surove pisave in brezmejnega sovraštva do Slovencev še posebej. V enem odstavku, kjer poveličuje Slovence nasprotni govor dr. Gertscherja, sicer pravi, da ne sovraži slovenskega ljudstva, ampak da so jej „gnjusni“ (!) le njegovi voditelji, v nekem drugem članku pa vender grdi slovenski jezik in ga imenuje „viteza žalostne podobe“. Tam pravi, da so slovanski jeziki med arijskimi najgrši, ker imajo toliko sikavcev (s, š, c, š, z, ž, šč) in ker imajo mnogo besed brez vsakega samoglasnika, n. pr. „strd, krv“. Zlasti o Čehih pravi, da „krulijo“ (grunzen), kakor svinje! Na to jako „olikano“ in „ljubeznivo“ pisavo odgovarjamo sledeče: Ni res, da imajo Slovani kako besedo brez samoglasnika, saj brez teh bi se ne moglo govoriti. Res je pa, da imajo Slovani veliko več samoglasnikov kakor Nemci, med njimi imajo tudi dva poluglasnika, in tudi poluglasnike gre šteti med samoglasnike. Po cirilskem pravopisu so se poluglasniki pisali v sedanji latinski pisavi, kakor jo rabijo Čehi, Hrvati in Slovenci, je pa izpuščajo. Tudi Nemci imajo več besed, kjer govorijo poluglasnike, pišejo jih pa s črko „e“ „vrgeb'n“, „zrtret'n“. Razložek je tedaj samo v tem, da se pri Nemcih poluglasnik piše z neprimerno črko „e“ pri nas se pa rajši izpušča. Nasprotni modrijanom celjske „vahtarice“ mi trdimo, da so slovanski jeziki lepši in miloglasnejši, nego germanski jeziki, zlasti lepši ko trda in robata nemščina. „Vahtarica“ sicer pravi, da je beseda „Milch“ lepši nego „mleko“, to je pač stvar okusa in bo težko razsoditi, toliko lažje pa se zamore reči, da vedno ponavljajoča nemška končnica „ung, ung, ung“ ni tako lepa, kakor slovanska „ost“, in da n. pr. slovanska beseda „deželni odbornik“ lepša ko nemška „Landesausschussbeisitzer“. Takih zgledov bi se dalo na tisoče navesti, iz katerih bi zamogel vsak tujec spoznati, da je slovanski jezik lepši mimo nemškega. O takih stvareh pisati pa mi nimamo časa, le „vahtarica“ goni nje nebrzdana nemška oholost, da išče nemških lavorik še tam, kjer za nje le osat raste. — Pa preidimo k drugi stvari. „Mir“ štev. 6. je prinesel vest, da je v Gradcu voljeni odbor za preosnovo šolskih knjig zavrgel Prešernov „Abecednik“ zavolj raznih napak. Na to je nekdo (najbrž Prešern sam) mahnil po slovenskem profesorju Apihu v Celovcu, češ, da je on Prešernov „Abecednik“ pregledoval in popravljaj, in da je dosti žalostno, če on kot izprašan profesor slovenščine še toliko slovensko ne zna, da bi bil popravil napake v „Abecedniku“. Ob enem se je profesor Apih ovadil, da je „navdušen slovenski narodnjak“. Ta notica se je brala v listu „Freie Stimmen“, in beremo jo tudi v 20. štev. „vahtarice“. K temu pa je pripomnil, da je list „Fr. St.“ kmalu potem prinesel popravek od profesorja Apiha, v katerem ta zatrjuje, da Prešernovega „Abecednika“ še nikoli ni videl, toliko manj popravljaj. Radovedni smo, ali se bo „vahtarica“ na ta popravek ozrla ali ne. — Dotične številke „vahtarice“ ima še več udarcev zoper Slovence in Slovence, zlasti štajerske, pa na te odgovarjati prepuščamo našim štajerskim listom.

Narodno-gospodarske novice.

Spoštovanim častilcem Antona Kremplja.

Dne 27. januarja t. l. ob zborovanju bralnega društva pri Mali Nedelji se je ustanovil odbor, ki si je postavil zadačo, ukreniti vse potrebno, da se vendar enkrat postavi dostojen spomenik za narodno prosveto unetemu in zaslužnemu domoljubu tukaj delujočemu župniku Antonu Kremplju. Pol stoletja počiva že ta vzgledni mož v hladni zemlji — in niti ne vedeli bi za znamenje, kjer njegovi zemeljski ostanki ležé, ako bi mu trije častilci kmečkega stanú ne bili postavili priprostega spominka.

Zob časa je pa v teku let to edino vidno znamenje tako oglodal, da nikakor več ne ustreza svojem namenu, namreč opozarjati slovenski rod, da tu leži mož, kateri je bil za svojega življenja zastavil vse svoje duševne moči za povzdigo in duševni napredek svojega rodnega

ljudstva. Nikakor ne smemo pripustiti, da bi izginil izmed priprostega ljudstva spomin na učnega, delavnega in pogumnega prvoborilca, ki je z uma svitlim mečem že v prvih desetletjih sedanjega stoletja v svojih spisih dokazoval, da „Od nekdanj stanuje že tukaj moj rod“ . . . in kateri je na slovenskem književnem polju pomagaj ledino orati.

Naš nepozabni Božidar Raič je podal Krempljev življenjepis slovenskim matičarjem v letopisu iz 1868. Tam so našete Krempljeve zasluge za cerkveno in posvetno slovstvo. Spisi „Molitvenice“, „Življenje svetnikov“, „Evangeljišče“ in „Dogodivščine“ so o svojem času vzbujali pozornost na učnega in delavnega Kremplja.

Malonedeljsko bralno društvo je bilo že sklenilo leta 1890., da bode nabiralo prostovoljnih doneskov za njegov spomenik ter je v to svrhu nabralo tudi nekaj denarja. To, kar je nabrajanega, pa ne zadostuje. Potrebuje se še okoli 400 gld., ker spomenik sam, ki je naročen v Ljubljani, veljal bode tamkaj 300 gld. Prevažanje, vzdavanje in komisija za izkopavanje in prenašanje Krempljevih zemeljskih ostankov še bode stalo tudi precej denarja. Obračamo se torej do vseh častitih duhovnih in posvetnih častilcev Antona Kremplja širom naše domovine z uljudno prošnjo, naj nam blagovolijo priskočiti s prostovoljnimi doneski na pomoč, da bode odboru mogoče, izvršiti postavljeno si nalogo.

Odkritje spomenika bode združeno s primerno slavnostjo, ki se bode vršila letos meseca avgusta. Podrobnosti se naznanijo pozneje. Dotične darove sprejemata vlč. g. Ivan Skuhala, dekan, in g. dr. Anton Mihalič, zdravnik, oba v Ljutomeru.

Pri Mali Nedelji, dne 6. marcija 1895.

Odbor za Krempljev spomenik.

Književnost.

(Izvestja muzejskega društva za Kranjsko.)

Petega letnika prvi sešitek ima zelo zanimivo razpravo „Slovenska osebna imena koroških plemičev do l. 1500, spisal F. Kavčič“; dalje spis „Podružnica sv. Petra na Vrhu v želimeljski fari“; donesek starejši zgodovini naslovljen: „Velesovski župnik Jožef Rahne in njegovi dohodki“, priobčil J. Barle; korenito stučijo A. Koblarja „Kranjske cerkvene dragocenosti l. 1526. ter vestno sestavljen spis S. Robiča „Kranjski lišaji“. V „malih zapiskih“ je zbranih več zanimivih beležk, osobito mikavno predavanje ravnatelja Šubica o bodoči električni razsvetljavi Ljubljane.

(Slovenske knjižnice) je izišel 36. snopič, ki obsega mično pripovedko „V gradu in pod gradom“, iz peresa dobro znane češke pisateljice Božene Nemčeve, poslovenil Petrovič. Naslednji snopič izide dne 15. maja.

(A. Kosi-ja „Zabavne knjižice“) 4. zvezek je ravnokar izišel. Prinaša, kakor prejšnji zvezki, povesti, legende, poučne črtice, pregovore, izreke, pametnice, kratkočasnice in zabavne naloge — vse v prav lepi, pravilni besedi in mladini primerni obliki. Cena zvezku je le 15 kr. V vsakem oziru se torej „Zabavna knjižica“ slovenski mladini toplo priporoča. Naroča se pri g. izdatelju

in založniku Ant. Kosi-ju, učitelju v Središču, ki je postal neumorno delaven mladinski pisatelj.

Današnjemu listu priložena je priloga tvrdke J. Lorber & Comp. v Žalci, na kar posebno opominjamo cenjene čitatelje.

Listnica uredništva.

G. Martin Majcenu, učitelju na Teharjih. Izjavljamo, da niste Vi niti pisali, niti inspirirali nobenega zadnjih dopisov.

Izjava.

Ker se je moje ime zlorabljalo, da sem pisal v „Slovenski Gospodar“ dopise iz Celja, zadevajoč razmere v celjski čitalnici in „Celjskem Sokolu“ pod imenom —s—, primoran sem v svojo obrambo izjaviti, da nisem pisal v „Slovenskega Gospodarja“, ter z dotičnimi dopisi nisem v nikaki zvezi, da pa pravega dopisnika poznam. V Celji, dne 22. sušca 1895.

Franjo Jošt.

Javna zahvala.

Blagorodni gospod Anton Gregorič okr. tajnik v Ptuj, naročil je učnih pripomočkov za uboge šolarje v znesku za 30 gl. Podpisani kr. šol. svet in šol. vodstvo blagumu podpiratelju uboge šol. mladeži tem potom najiskrenejšo zahvalo izrekata.

Kraj. šol. svet Malanedelja, 10. marca 1895.
Cvahte, šol. vodja. Božič, nač.

Zahvala.

Kakor že poprejšnja leta, tako sta tudi v tej zimi dobrotljiva gospa in blagi gospod Gerec, tukajšnji trgovec in veleposestnik, revnim šolskim otrokom darovala primerne obleke, katera se je pred Božičem 29 dečkom in 18 deklicam, toraj 47 otrokom podelila.

Vrh tega je vrli gospod Gerec kot ravnatelj tukajšnje posojilnice po sklepu posojilničnega odbora daroval od čistega dohodka zdatno svoto, s katero se je 25 revnim dečkom in deklicam priskrbelo močna obutev ter se jim danes razdelila.

Podpisano šolsko vodstvo izreka zgoraj imenovanim dobrotnikom, kakor tudi slavnemu odboru posojilnice za tako zdatni in obilni dar v imenu obdarovanih šolskih otrok pristrčno zahvalo.

Šolsko vodstvo v Pišecah, dne 11. sušca 1895.
Šolski vodja.

Zahvala.

Novoustanovljenemu „Prostovoljnemu ognjegasilnemu društvu v Logarovcih pri Ljutomeru“ prispeli so v pretečenem društvenem letu za nabavo ognjegasilnih orodij naslednji darovi od sledečih p. n. darovalcev: Slavna „Posojilnica v Ljutomeru“ 160 kron; slavna „c. kr. priv. vzajemna zavarovalnica proti požarni škodi“ v Gradcu 60 kron; prevz. mil. g. dr. Mihael Napotnik, knezoškof labodski 30 kron; blg. g. vitez Jurij Hildebrand, najemnik lova na murskem polju 50 kron; vč. g. Ivan Skuhala, dekan v Ljutomeru 2 kroni; g. dr. Josip Križan, kr. profesor v Varaždinu 10 kron; g. Oton Floj, c. kr. notar v Gornji Radgoni 4 krona; g. Anton Šlamberger, c. kr. notar 4 krona; g. Josip Ivančič, c. kr. davč. kontrolor 2 kroni; g. dr. Josip Farkaš, zdravnik 2 kroni; g. Ivan Kukovec, veleposestnik in bivši dež. poslanec 2 kroni; g. Martin Čagran, urar 2 kroni, vsi v Ljutomeru; g. Ivan Gregorinčič, posestnik in lončar v Norščin pri Ljutomeru 10 kron in g. Ignacij Hauptmann, posestnik in gostilničar v Križevcih na Murskem polju 1 krono.

Imenovano društvo izreka tem potom vsem blagim p. n. darovateljem najpristrčnejšo zahvalo za njih blagohotno naklonjenost in njih veledušno podporo.

V Logarovcih, dne 17. sušca 1895.
Josip Slekovec, Radoslav Farkaš,
blagajnik. načelnik.

Molitvene bukvice

priprosto, kakor tudi v najfinijih vezih, po vsakoršni ceni pri

Dragotin Hribar-ju v Celji

Posebno opozarjamo preč. g. katehete in duhovščino na velik izbor molitvenikov za šolarčke, kakor tudi odrasle.

Bilanca

«Hranilnega in posojilnega društva v Ptuj»

Aktiva

za leto 1894

Pasiva

	gld.	kr.		gld.	kr.
1. Hiša vl. št. 346, Ptuj gld. 49500—			1. Glavni deleži	2000—	
2. Inventar te hiše	53500	—	od 4024 za-		
3. Hiša vl. št. 52, Ptuj	7250	—	družnikov „ 50134—	52134	—
4. Inventar v pisarnici	263	76	3. Hranilne vloge s kapital. obr. vred		
5. Posojila 4009 zadružnikom	654299	—	od 1606 vložnikov	658222	86
6. Zaostale obresti od posojil	4567	62	4. Za leto 1895 predplačane obresti	6514	23
7. Naloženi denar v			5. Splošni rezervni fond gld. 11788 28		
hranilnicah gld. 45869 05			6. Specialni rezervni fond		
8. Nevzdignene obresti			za slučajne zgube „ 42480 39	54248	67
od tega „ 33—	45902	05	in ker je dal ostanek gld. 54248 67		
9. V poštni hranilnici	884	21	čistega dobička v		
10. Menice in tiskovine	62	67	znesku „ 3751 33		
11. Prehodni zneski	3000	—	vsled sklepa današnjega		
12. Gotovine v blagajni dne 31. de-			občn. zbora k poseb. rezerv. fondu		
cembra 1894	8869	25	znašata oba rezervna fonda		
			vkup gld. 58000—		
	778598	56	7. Penzijski fond za uradnike	2090	—
			8. Čisti dobiček leta 1894	5388	80
				778598	56

V Ptuj, dne 31. decembra 1894.

(50) 2—1

Ravnateljstvo.

Zahvala.

Slavno društvo sv. Cirila in Metoda je blagovolilo precejšnje število lepih knjig darovati za knjižnico učencev, za kar jej bodi tem potom v imenu naše mladine in spoštljivo podpisanega kr. šol. sveta najtopleja zahvala.
Krajni šolski svet v Veržeji.
Alois Osterc, načelnik. F. Šijanec, tačas. voditelj.

Javna zahvala.

Podpisano šolsko vodstvo si usoja v svojem ter v imenu izročene mu šolske mladine in njih roditeljev slavnej Ciril-Methodovej družbi tem potom za brezplačno podeljene začetnice in zvezke najiskrenejšo zahvalo izreči. Ako je kje nujne pomoči in rešitve treba, to bilo je izvestno tudi na tem mestu v prvej vrsti.
Šolsko vodstvo pri sv. Jerneju nad Muto, dne 15. marca 1895.

Ivan Adamič, šolovodja.

Vabilo na naročbo.

S tem uljudno vabim vse prijatelje slovenskega posojilništva na naročbo knjige:

„Navod o snovanji in poslovanji slovenskih posojilnic“, ki bo obsegala kacic 150 strani in stala 1 gld. (vezani iztis 1 gld. 20 kr.)

V Krškem, 15. marca 1895.

Ivan Lapajne.

Sadna drevesca, kakor jabolka naj-
žlahnejše pasme, dobro vkoreninjena, prodaja **Jakob Janič v Freienberg** (Kristinenhof), pošta Celje, po 20 do 30 kr. komad. (49) 3-1

Kdor želi pridelati letos lepe, trde glave v svojem zelniku, obrne naj se na **Ig. Mercina** v Gornjem Kašlju, pošta Zalog na Kranjskem. 30 g semena pravega kašelskega zelja stane s poštnino vred 50 kr. Denar je poslati naprej. (51) 1-1

Sadjarstvo in vinarstvo je naša bodočnost!

V. Veršec

sadjarska in vinarska šola na Bizeljskem pri Brežicah, Štajersko

prilagočena svojo veliko izbero sadnega drevja: jabolka, hrušek, češenj, sliv, breskev itd. sadnih divjakov, jagod, cepičev, kakor tudi visokih in nizkih vrtnic najplemenitejših vrst, dalje ameriških vkoreninjenih trt in reznikov, veliko množino vplemeninjenih trt najboljših vrst za prešanje in namiznih po najnižjih cenah. Cenilnike razpošiljam brezplačno in poštne prosto. (38) 2-2

V večjem kraju na Dolenjskem oddaje se takoj

hiša z vrtom v najem

vrejena za prodajalnico s popolno opravo za mešano blago pod ugodnimi pogoji. — Naslov se izve pri upravnistvu „Domovine“. (43) 3-2

DRAGOTIN HRIBAR

trgovina umetnin v Celji

„Sveta družina“, sv. Ciril in Metod in druge različne svete podobe

v oljnatih barvah in jeklorezih priporočam vis. čast. duhovščini, g. uradnikom, učiteljem, slavnemu občinstvu. Dajem tudi na mesečne obroke. Cena podobam 5, 6, 7 in 8 gld.

IG. HELLER, DUNAJ

(48) 20-1

Zobozdravniško naznanilo.

Dr. J. Riebl

uljudno naznanja, da bode od dne 15. novembra ordiniral vsaki dan za zobobolne od 9-12 ure dopoldne in od 2-5 ure popoldne.

v lastni hiši (191) 10-6
vrtne ulice (Gartengasse) št. 9 v Celji

Ustavlja umetne zobe in zobovje s zlato, kavčuk ali platino podlogo brez vsakih bolečin in garantuje za najpopolnejšo izvršitev, enako najboljšim dunajskim ali graškim delu. To zobovje ne ovira čisto nič zvečenje ali govorenja. Manjkajoče zobne-krone namesti s zlatim ali email kronam; plombovanje zob in vse zobne operacije izvrši brez bolečin in preskrbi za plombo najboljša sredstva, za katerih trpežnost garantuje.

Franc Čuden

urar

v Ljubljani

Glavni trg št. 25
priporoča

slav. občinstvu in posebno prečast. duhovščini, svojo bogato, največjo zalogo švicarskih žepnih ur, po najnižjih cenah, zlatih, srebrnih, nikelnastih in stenskih ur z nihalom (Pendeluhr), budilnic, verižic vsake vrste, prstanov, uhanov in vseh v njegovo stroko spadajočih stvari.

Popravila naredim dobro, hitro, natančno in ceno. Poštna naročila izvršujejo se precej. Novi ceniki po pošti in brezplačno. V cenikih je natančneje popisano, koliko časa jamčim (garantiram) za katero stvar in kako zamenjavam. (47) 10-1

Samo Moric Unger,

ključar za orodje, stavbe, stroje in umetno ključarstvo v Celji

oskrbuje uravnavanje tehtnic in uteži. — Dalje napravlja tehtnice in uteži ter nepravilne popravila najhitreje.

Popravila tudi stroje vsake vrste (mlatiline, za rezanico, šivalne stroje itd.). Pomankljive šivalne stroje zamenjuje s prenovljenimi ali kupuje. Dobé se pa šivalni stroji v zalogi zelo po ceni. Nadalje se ta priporoča za napravo in popravo sesalk za vodnjake vodovodne naprave in sprejema vsa dela spadajoča v stavbinsko in umetno ključarstvo, kakor: okove za nove stavbe, okraske, nagrobne, altarne in pokopališčne ograje ter mrežasta vrata itd., strelovođe, kakor tudi poskušanje starih strelododov, kar izvršuje najbolje. (79) 12-10

Strune

za citre, gosli in kitare znano najboljše vrste iz tovarne Kirchner na Dunaji priporoča.

trgovina D. HRIBAR v Celji.

JOSIP HOČEVAR

v Celji, Graške ulice 19

priporoča čast. duhovništvu in slav. občinstvu

svojo veliko zalogo

storjenih oblek za gospode in dečke

ter najfinejše štofe

od angleških in brnskih tvrdk i. t. d.

za pomladanski in letni čas.

Vsako naročilo zgotovi se solidno in takoj!

Vse po najnižjej ceni.

(151) 5-5

Poštna in brzojavna odpraviteljica

išče službe na Štajerskem. — Več pove upravnistvo tega lista. (31) ?-4

Učenec

za trgovino, ki ima primerno izobražbo sprejme se takoj. — Kje, pove Dragotin Hribar v Celji.

Posebnost: Kranjsko laneno olje in laneno-oljnati firnež. Prodaja na debelo in drobno.

Prva kranjska tovarna oljnatih barv, laka, firneža in kleja

Adolf Hauptmanna

v Ljubljani

razpošilja na zahtevanje brezplačno in franko svoj ilustrovani cenilnik

oljnatih barv, firnežev, lakov, suhih, kemičnih, prstenih in mineralnih barv, düsseldorfskih oljnatih in akvarelnih barv za umetnike, barv za fotografe, emajl-, majolika- in lazurnih barv, potrebščin za oljnato- in akvarelno slikanje, čopičev, tint, kakor tudi še mnogo drugih predmetov za obrtnijo, šole in domačo rabo. (26) 10-4

Posebnost: Kranjsko laneno olje in laneno-oljnati firnež. Prodaja na debelo in drobno.

DRAGOTIN HRIBAR

trgovina papirja, pisalnega in risalnega orodja v Celji

priporoča gospodom trgovcem in prodajalcem svojo

Veliko zalogo vsakovrstnega papirja

za pisarne, pisma, risanje in zavijanje, raznovrstno barvanega, svilnatoga (za cvetlice), za vezanje knjig itd., zalogo raznih Nežiderskih svezkov, Hardtmuthovih svinčnikov in angleških peres po originalnih cenah tovarniških; dalje priporoča

zavitke za pisma raznih velikosti in barv, peresnike, črnilo, tablice, črtalnik, brisalke, krede, gobice, pušice in škatlje za peresnike, torbice, knjižice za beležke, trgovske knjige, pečatni vosek itd. po najnižjih cenah

Posebno lep izbor papirja in zavitkov v mapah in elegantnih škatljah.

Najbolje strune za citre, gosli in kitare.

Velik izbor albumov za fotografije in spomenice, map za pisma in papirje, tintnikov, okvirov za fotografije, listnic itd.

po nizkih cenah.

Šolske in molitvene knjige še poseben popust.

Zaloga specerijskega blaga

MILAN HOČEVAR

Celje, Glavni trg, 10

Izvrstna zaloga vsakovrstne kave, sladkorja, riža, finega olja, južnega sadja, masla, svinjske masti, ruma, čaja, vina v butilkah, sremske slivovke, kranjskega brinovca, itd. itd.

Banatska pšenična moka.

Radajnska mineralna voda

itd. (21) 20-12